

T. C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

ÖYKÜLEŞTİRME YÖNTEMİNİN 6. SINIF SOSYAL BİLGİLER
PROGRAMI ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI ÜNİTESİNDEKİ ÖĞRENCİ
BAŞARISI ÜZERİNE ETKİSİ

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
E. ÖZLEM YİĞİT

Danışman
Prof. Dr. YAŞAR AKBIYIK

Bolu- 2007

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE,

E. Özlem YİĞİT'e ait Öyküleştirme Yönteminin 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Programı Ülkemizin Kaynakları Ünitesindeki Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi adlı çalışma, jürimiz tarafından İlköğretim Anabilim Dalı, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı) : Prof. Dr. Yaşar AKBIYIK

Üye : Yrd. Doç. Dr. Zekeriya NARTGÜN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Meriç KANBUR TUNCEL

Prof. Dr. Uğur ESER
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET

ÖYKÜLEŞTİRME YÖNTEMİNİN 6. SINIF SOSYAL BİLGİLER PROGRAMI ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI ÜNİTESİNDEKİ ÖĞRENCİ BAŞARISI ÜZERİNE ETKİSİ

E. Özlem YİĞİT

Yüksek Lisans Tezi

İlköğretim Anabilim Dalı

Sosyal Bilgiler Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. YAŞAR AKBIYIK

Haziran, 2007 (xiii + 109 sayfa)

Bu çalışmanın amacı, İlköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler dersi, “Ülkemizin Kaynakları” ünitesinde Öyküleştirme Yönteminin öğrenci başarısına etkisinin belirlenmesidir.

DeneySEL olarak yapılan bu araştırma, Bolu ilinde yer alan Abant İlköğretim Okulu’nda, 2006-2007 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 6. sınıf öğrencilerden bir grubun deney grubu (6/A sınıfı-21 kişi) ve diğer bir grubun da kontrol grubu (6/B sınıfı-21 kişi) olarak belirlenmesi ile toplam 42 kişiye uygulanmıştır. Deney ve kontrol grupları oluşturulurken; öğrencilerin sayılarına, başarı düzeylerine ve ön test sonuçlarına bağlı olarak aralarında denklik sağlanmıştır. Araştırmada, “Ülkemizin Kaynakları” ünitesi, deney grubunda Öyküleştirme (Storyline) Yöntemi ile işlenirken, kontrol grubunda öğretmen merkezli ve geleneksel yöntemler aracılığı ile öğretim yapılmıştır.

Araştırmada veri toplamak amacıyla, ünite de yer alan kazanımlara göre, araştırmacı tarafından hazırlanmış olan, toplam 15 sorudan oluşan başarı testi, öğretimin başında ve sonunda öğrencilere uygulanmıştır. Veriler ortalama, standart

sapma, bağımsız gruplar için t-testi ve bağımlı gruplar için t-testi gibi istatistiksel yöntemlerden yararlanılarak analiz edilmiştir.

Araştırmada ulaşılan sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

1. Öyküleştirme Yöntemi ile öğretim yapılan deney grubunun üniteye ilişkin başarı düzeyi ile geleneksel yöntemlerle öğretim yapılan kontrol grubunun üniteye ilişkin başarı düzeyi arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark vardır.
2. Hem deney hem de kontrol grubundaki öğrencilerin, sosyal bilgiler dersindeki Ülkemizin Kaynakları ünitesine yönelik başarı düzeylerinin, uygulamadan önce düşük olduğu görülmüştür.
3. Öyküleştirme Yöntemi'yle yapılan öğretim, öğrencilerin başarı düzeylerinin artmasında etkili olmuştur.
4. Geleneksel yöntemle yapılan öğretim, deney grubundaki öğrencilerin başarı düzeyine oranla daha az olsa da, kontrol grubundaki öğrencilerin bu üniteye ilişkin başarılarının artmasına katkı sağlamıştır.
5. Öyküleştirme yönteminden yararlanarak öğrenen deney grubundaki öğrencilerin, üniteye ilişkin kazanımların her birine yönelik başarı düzeyleri, uygulamadan sonra gelişme göstermiştir.
6. Geleneksel yöntemlerle öğrenen kontrol grubundaki öğrencilerin üniteye ilişkin kazanımların her birine yönelik başarı düzeylerinde uygulamadan sonra etkili bir artış görülmemiştir ancak sayıca az da olsa bazı kazanımlara ilişkin başarı düzeylerinde düşük oranda artış bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Öyküleştirme Yöntemi, Geleneksel Öğretim Yöntemleri, Sosyal Bilgiler Öğretimi

ABSTRACT

THE EFFECT OF STORYLINE METHOD ON STUDENT ACHIEVEMENT
ABOUT THE SOURCES OF OUR COUNTRY UNIT IN 6TH GRADE SOCIAL
STUDIES CURRICULUM

E. Özlem YİĞİT

Master of Thesis

Social Studies Education Department

Supervisor: Prof. Dr. YAŞAR AKBIYIK

June, 2007 (xiii + 109 pages)

The aim of this study is to determine the Effect Of Storyline Method On Student Achievement About The Sources Of Our Country Unit In 6th Grade Social Studies Curriculum.

This study was conducted experimentally on the 6th grade students studying at Abant Primary School in 2006-2007 academic year. 42 students were included in the study, 21 of them were chosen as the sample group and 21 of them as control group. While forming the sample and control groups; the equivalence has been provided due to the numbers, academic achievement level and the pre-test results. During the research, the unit of “The Sources of Our Country” was taught by storyline method to sample group and in control group teacher centered and traditional methods were used.

The achievement test which was used to collect data was prepared by the researcher and consisted of 15 questions related with the objectives of the unit. And it was applied both at the beginning and at the end of the instruction. The data was

analysed by using statistical methods such as average, standard deviation, t test for dependent and independent samples.

The conclusions can be summarized as follows;:

1. The achievement level about the unit in sample group which were taught by storyline method was higher than the control group which was taught by teacher centered and traditional method. There was a meaningful significance in favour of the control group.
2. The achievement level of the students in sample and control groups about the sources of our country unit was low before the application.
3. The instruction conducted by storyline method was effective on increasing the achievement level of the students.
4. The instruction which was conducted by the traditional method was effective on increasing the achievement level of the students on this unit but its level was lower when compare with sample group.
5. The achievement level of the students toward each objectives of the unit who learnt by using storyline method improved after the application.
6. The achievement level of the students toward each objectives of the unit who learnt by using traditional method did not improve efficiently but the students achievement level toward some objectives increased.

Key Words: Storyline Method, Traditional Instruction Method, Social Studies Instruction

Aileme...

TEŞEKKÜR

Araştırmanın her aşamasında görüş ve önerileriyle bana destek olan, yol gösteren ve yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen değerli hocalarım Prof. Dr. Yaşar AKBIYIK'a ve Doç. Dr. İsmail GÜVEN'e en derin saygı ve teşekkürlerimi sunuyorum.

Yüksek lisans eğitimimde göstermiş olduğu yakın ilgi ve desteklerinden dolayı Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı'ndaki hocalarıma teşekkür ederim. Ayrıca ihtiyaç duyduğumda bana her zaman destek olan değerli hocalarım Yrd Doç. Dr. Zekeriya NARTGÜN'e, Yrd. Doç.Yusuf CERİT'e ve Yrd. Doç.Dr. Meriç KANBUR TUNCEL'e teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Tez aşamasında her zaman desteklerini gördüğüm arkadaşlarım Arş. Gör. Türker SEZER'e, Arş.Gör. Tolga ERDOĞAN'a, Arş. Gör. Alper GÖRSEV'e, Arş. Gör. Ayşenur CANBULAT'a, Okutman Aslıhan KUYUMCU'ya, Gülçin KALAYCI KIRCI'ya ve Serkan KELEŞOĞLU'na teşekkür ediyorum.

Yöntemin uygulanması konusunda her zaman desteklerini gördüğüm ve sorduğum soruları hiçbir zaman yanıtsız bırakmayan Steve BELL'e ve Serkan Yaşar GÜNEY'e teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Hayatım boyunca desteklerini benden esirgemeyen ve bugünlere gelmemde en büyük pay sahibi olan canım aileme sonsuz saygı ve sevgilerimi sunarım.

E. ÖZLEM YİĞİT

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vii
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	ix
TABLolar DİZİNİ.....	xi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1 1.1 Problem Durumu.....	1
1.2 1.2 Araştırmanın Amacı.....	4
1.3 1.3 Araştırmanın Önemi.....	4
1.4 1.6 Varsayımlar.....	5
1.5 1.7 Sınırlılıklar.....	6
1.6 1.8 Tanımlar.....	6

BÖLÜM II

KURAMSAL TEMELLER VE İLGİLİ

ARAŞTIRMALAR.....	7
2.1 Sosyal Bilgiler Öğretimi.....	7
2.2 Öyküleştirme Yöntemi.....	12
2.3 Tematik Yaklaşım.....	17
2.4 Öyküleştirme Yönteminin İlkeleri.....	22
2.5 İlgili Araştırmalar.....	31

BÖLÜM III

YÖNTEM.....	36
3.1. Araştırma Deseni.....	36
3.2 Araştırmanın Çalışma Grubu.....	36
3.3 Veri Toplama Aracı.....	38

3.4 Uygulama Süreci.....	40
3.4.1 Örnek Uygulamalar.....	41
3.5 Verilerin Analizi.....	44

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM.....	45
4.1 Deney ve kontrol gruplarının öntest puanlarının karşılaştırılmasına yönelik bulgular.....	45
4.2 Deney grubunun öntest-sontest puanlarının karşılaştırılmasına yönelik bulgular.....	46
4.3 Kontrol grubunun öntest-sontest puanlarının karşılaştırılmasına yönelik bulgular.....	47
4.4 Deney ve Kontrol gruplarının -sontest puanlarının karşılaştırılmasına yönelik bulgular.....	47

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	49
5.1 Tartışma.....	49
5.2 Sonuç ve Öneriler.....	53
5.2.1 Sosyal Bilgiler Öğretimine Yönelik Öneriler.....	54
5.2. 2 Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	54
KAYNAKÇA.....	56
EKLER.....	61

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Öntest Sontest Kontrol Gruplu Desen.....	36
Tablo 2. Deney ve Kontrol Gruplarının Cinsiyete Göre Dağılımı.....	37
Tablo 3. Deney ve Kontrol Gruplarının Öntest Sonuçları.....	37
Tablo 4. Soruların Kazanımlarla İlişkisi ve Puan Karşılıkları	39
Tablo 5. Deney ve Kontrol Gruplarının Öntest Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik t Testi Sonucu.....	45
Tablo 6. Deney Grubunun Öntest-Sontest Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik t Testi Sonucu.....	46
Tablo 7. Kontrol Grubunun Öntest-Sontest Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik t Testi Sonucu.....	47
Tablo 8. Deney ve Kontrol gruplarının Sontest Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik t Testi Sonucu.....	47

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 Tematik Yaklaşım.....	18
Şekil 2 Öyküleştirme Yöntemi Kullanılan Bir Öğrenme Sürecinin Temel Aşamaları.....	25

BÖLÜM I

Bu bölümde araştırmanın problem durumuna ilişkin açıklamalar ile araştırmanın amacına, önemine, sayıltılarına, sınırlılıklarına ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Eğitimin genel hedefi; kültürün aktarımı ya da başka bir deyişle gençlere yaşam biçiminin yansıtılmasıdır. Sosyal bilgiler; toplumun devamlılığı için gerekli bilgi, beceri, tutum ve değerlerin kazandırılmasına yönelik bir ders olması dolayısıyla, eğitimin bu hedefine ulaşılmasına en uygun alanlardan biridir (Seefeldt, 1984).

İnsanları ve yaşamlarını konu alan sosyal bilgiler, bireylerin kendilerini ve başkalarını daha iyi anlamalarına yardımcı olmaktadır. Öğrencilerin bireysel ve toplumsal yaşamlarına yardımcı olacak bilgi, beceri ve tutumları edinmelerinde de sosyal bilgiler dersi ön planda yer almaktadır.

Sosyal bilgiler eğitimi ile ilgili bilgi üreten ve bu alanda uluslar arası en büyük kuruluşlardan biri olan ABD Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi (NCSS), sosyal bilgileri şu biçimde tanımlamıştır: Sosyal Bilgiler, vatandaşlık yeterlikleri kazandırmak için sanat, edebiyat ve sosyal bilimlerin disiplinler arası bir yaklaşımla birleştirilmesinden oluşan bir çalışma alanıdır. Sosyal bilgilerin temel amacı; demokratik bir toplumun vatandaşları olarak, kamu yararına kararlar verebilme yeteneğini geliştirmek için genç insanlara yardımcı olmaktır (NCSS, 1993:3).

Özetle sosyal bilgiler; insanla ilgili bilimlerin içerik ve yöntemlerinden yararlanarak, insanın fiziksel ve sosyal çevresiyle etkileşimini zaman boyutu içinde, disiplinler arası bir yaklaşımla ele alan ve küreselleşen bir dünyada yaşamla ilgili temel demokratik değerlerle donatılmış, düşünen ve beceri sahibi, demokratik vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlayan bir çalışma alanı olarak tanımlanabilmektedir.

Sosyal bilgilerde öğrenme-öğretme sürecine ilişkin olarak, öğretmen ve öğrencilerin başarılarını artırmak amacıyla birçok bilimsel araştırma yapılmış, bir takım ilkeler ve öneriler geliştirilerek uygulamaya konulmuştur. Araştırma verilerine göre sosyal bilgilerin öğretiminde hedeflere ulaşılabilmesi amacıyla kullanılacak çeşitli yöntem ve teknikler arasında proje tabanlı öğrenme, sözlü tarih, görüş geliştirme, tartışma, işbirlikli öğrenme sayılabilmektedir.

Öğrenme-öğretme sürecinde etkililiğin artırılmasına yönelik olarak geliştirilmiş ve sosyal bilgiler öğretiminde de kullanılabilen yöntemlerden biri de öyküleştirmedir. Öyküleştirme (storyline), İskoçya'da geliştirilmiş olan bir öğrenme ve öğretme yöntemidir. Öğrenilenlerin öğrenci tarafından anlamlandırılması ve kolaylıkla hatırlanabilir olması temel ilkesi üzerine kurulmuştur ve öğrencilerin öykü oluşturma konusunda istekli olmalarından yararlanılmaktadır. Öyküleştirmede, tüm dersler bütün olarak ele alınmaktadır ve dolayısıyla bunlar arasında kurulan bağlantılar vurgulanmaktadır. Öyküleştirmede etkin öğrenme olanağı sunulmaktadır. Aynı zamanda, öğrencilerin kendi öğrenmelerinden sorumlu olmaları sağlanmaktadır (Hein, 1991).

Çeşitli kaynaklarda bir model, strateji, yöntem ya da teknik olarak vurgulanan öyküleştirme bu araştırmada hedefe ulaşmak için izlenen bir yol, yani bir yöntem olarak ele alınmaktadır.

Öyküleştirme yönteminin ana öğeleri şunlardır:

- Öğrenme sürecini, ayrıntılı bir zaman dilimine ve sıraya yerleştirir.
- Karakterler işe koşar.

- Üzerinde çalışmak için bir olay seçer.
- Çözümlemek için gerçek problemler sunar.

Bu yöntemin anahtar özelliklerinden biri de, öğrencilerin var olan bilgi ve deneyimlerinin temel alınması ve yeni bilgilerin bunlar üzerine inşa edilmesidir. Öğrencinin hayal gücünün harekete geçirilmesi ve sorun çözme becerisini eyleme dönüştürmesinin sağlanması, derse etkin katılımı ile mümkün olmaktadır. Öyküleştirme yönteminde ele alınan konular öğrencilerin ilgi ve gereksinimleri doğrultusunda belirlenmektedir ve öğrencilerin merak ettikleri konular ön plana çıkarılmaktadır. Öğretmen ve öğrencilerin birlikte fikir ürettikleri bu yöntem, özünde deneysel ve yapısaldır (Harkness, 1993).

Öyküleştirme yönteminin öncelikli amacı; kişileri, zamanı ve mekanı içine alan bir anlatım süreci, yani bir öykü oluşturmaktır. Bu anlatım, iyi bir öğretim için önemli olan bilgi ve yeterlilikleri uygun bir bağlantıda ele almalıdır.

Öğrenciler, öyküdeki karakterlerin bakış açılarıyla öyküye katılmakta ve konuya kendilerince bir anlam vermek için hayal ve gerçek arasında bir çizgi oluşturarak rol oynamaktadırlar. Öğrenmeyi organize etmek için öykülerden yararlanmak eğitsel açıdan yararlıdır. Öykü, bilgiyi ortaya çıkarmakta ve konu ile ilgili olayları açıklarken öğrencilerin ilgilerini konuya çekmektedir. Egan'ın (1988:2) ifade ettiği gibi, "Öykü, evrensel bir kültür ögesidir; her yerde, herkes öyküden hoşlanır. Öykü, sadece bir eğlence unsuru değildir; dünyaya anlam vermemizi sağlayan, etkili bir türdür". Öyküleştirme sürecindeki öykü de öğrencilerin yeni öğrendikleri bilgilere anlam vermelerine yardımcı olmaktadır.

Sosyal Bilgiler öğretiminin hedefleri incelendiğinde ve öğrenme-öğretme sürecine ilişkin ilkeler dikkate alındığında, öyküleştirme yönteminin bu derste etkin bir biçimde uygulanabileceği düşünülmektedir. Bu yöntem öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersindeki başarılarının artmasına da katkıda bulunacaktır.

1.2 Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı, “Öyküleştirme Yöntemi’nin ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersi Ülkemizin Kaynakları ünitesindeki başarı düzeylerine etkisini” incelemektir.

1.3 Araştırmanın Önemi

Sosyal Bilgiler dersi toplumsal yaşamla ilintili ve bireyin kendine özgü bir kimlik geliştirmesine ve aynı zamanda da toplumsallaşmasına etkiye bulunan bir derstir. Sosyal bilgiler dersine yönelik olarak yapılan araştırmaların birçoğunda ezbere dayalı bir anlayışın olduğu ve öğrencilerin pasif kaldıkları vurgulanmaktadır (Çağlar, 1992; Yanpar, 1997; Kılıç, 1994; Dilek, 2001). Bu durumun önüne geçilmesinin, öğrencilerin etkin katılımlarının sağlanması ve derse ilgilerinin çekilmesi ile mümkün olması, öğrenme-öğretme sürecinde çeşitli yöntem ve tekniklerden yararlanılması gerekliliğini beraberinde getirmektedir. Kullanılabilecek yöntemlerden biri de öyküleştirme yöntemidir. Öyküleştirme yöntemi, Türkiye’de fazla bilinmeyen ve dolayısıyla da uygulanmayan bir yöntemdir. Bu araştırma bir yandan Sosyal Bilgiler dersinde öyküleştirme yönteminin uygulanmasına ve bu bağlamda Sosyal Bilgiler öğretime yönelik katkı getirme amacını taşıırken, diğer yandan da bu yöntemin tanıtılmasını amaçlamaktadır. Çalışma, öyküleştirme yönteminin Sosyal Bilgiler dersine uygun bir biçimde nasıl planlanabileceğini, nasıl uygulanabileceğini, basamaklarının neler olduğunu ve yöntemin Sosyal Bilgiler dersinde başarının artmasına ne düzeyde etkiye bulunacağını ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır.

Çalışmanın önemini kısaca şu şekilde özetlemek mümkündür:

1. Öyküleştirme yöntemine ilişkin literatür ve araştırmaları ortaya koyarak Sosyal Bilgiler öğretimine katkıda bulunmak,
2. İlköğretim 6. sınıf Sosyal Bilgiler programında yer alan “Ülkemizin Kaynakları” adlı üniteye öyküleştirme yönteminin etkililiğini belirlemek,
3. Öyküleştirme yöntemi ile öğrenen grup ile geleneksel öğretim yöntemlerinin uygulandığı grubun akademik başarı düzeyleri arasında manidar bir farkın bulunup bulunmadığını ortaya koymak,
4. Araştırma sonuçlarından yararlanarak, Sosyal Bilgiler öğretiminde bir dersin öyküleştirme yöntemine göre nasıl planlanabileceğine, öyküleştirme yönteminin Sosyal Bilgiler dersinde nasıl uygulanabileceğine, üst düzey becerilerin kazandırılmasında öyküleştirme yönteminin önemine ilişkin öneriler getirmektir.

1.4 Varsayımlar

Deney ve kontrol grubu, kontrol altına alınamayan değişkenlerden aynı ölçüde etkilenmiştir.

1.5 Sınırlılıklar

Çalışma;

- ✓ 2006-2007 eğitim-öğretim yılı
- ✓ Sosyal Bilgiler dersi (6.sınıf)
- ✓ Ülkemizin Kaynakları ünitesi ve
- ✓ Oluşturulan deney ve kontrol grupları

ile sınırlıdır.

1.6 Tanımlar

Öyküleştirme Yöntemi: Öyküleştirme, öğretim sürecinin öyküdeki giriş, gelişme, sonuç bölümlerine benzer biçimde planlandığı ve çeşitli karakterlerin işe koşulduğu, yapılandırmacı bir öğrenme ve öğretim yöntemidir.

Geleneksel Öğretim: Öğretmenin liderliğinde bütün öğrencilere düz anlatım, soru - yanıt ve tartışma teknikleri kullanılarak uygulanan öğretim sürecidir.

Akademik Başarı: Öğrencilerin üniteye ilişkin olarak sahip oldukları bilgi, beceri ve tutumlara paralel olarak başarı testinden almış oldukları puandır.

BÖLÜM II

KURAMSAL TEMELLER ve İLGİLİ LİTERATÜR

Bu bölümde kuramsal temeller olarak sosyal bilgiler öğretiminden, öyküleştirme yönteminden ve sosyal bilgiler öğretiminde öyküleştirme yönteminden söz edilmiş ve ilgili araştırmalar verilmiştir.

2.1 SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİ

Sosyal Bilgiler; farklı bireyler ve gruplar arasındaki geçmiş ve bugün arasındaki bağlantıları anlayabilmek için gerekli olan bilgi, beceri ve tutumların edinilmesini sağlamaktadır (Montana Standarts for Social Studies, 2000).

Sosyal Bilgiler konuları üzerinde düşünen ve araştırmalar yapan öğrenciler, insanların içerisinde bulunduğu koşullara ilişkin farklı beceriler geliştirmekte, eleştirel bir bakış açısına sahip olmakta ve bu koşulları etkileyen olaylara yönelik bilgiye sahip olmaktadır (NCSS, 1993).

Sosyal Bilgiler öğretim programı gençlerde şu yeterliklerin gelişmesini sağlamaktadır: Alana yönelik bilgi; araştırma, iletişim ve eleştirel düşünme becerileri; demokratik bir toplumu oluşturan değerlere saygı duyma; devletle ilgili konulara yönelik ilgi ve yönetim becerisi. Bu becerilen her biri sorumluluk sahibi vatandaşların yetişmesine katkıda bulunmaktadır (NCSS, 1993).

Sosyal Bilgiler öğretimi, araştırma becerisini geliştirmekte ve iletişim becerilerine sahip, eleştirel düşünen bireylerin yetişmesini sağlamaktadır. Sosyal Bilgilerin içeriğinde yer alan disiplinler aracılığı ile öğrenilen bu beceriler, öğrencilerin sosyal bilgilerin yöntemlerinden yararlanarak, etkili birer vatandaş olmalarına katkıda bulunmaktadır. Uygun teknolojiden yararlanan öğrenciler bilinçli birer vatandaş olarak gerekli bilgileri toplamakta, yorumlamakta ve analiz etmektedir. Tartışma ve iletişim becerileri, bireylerin toplumsal konularda düşünebilme ve bunları dile getirebilme yeteneğine sahip olmalarını sağlamaktadır. Eleştirel düşünme becerisi de bilinçli kararlar verebilmeyi ve alternatif bakış açıları geliştirmeyi beraberinde getirmektedir (Garcia ve Michaelis, 1992).

Sosyal Bilgiler öğretimi demokratik değerlere saygı duymayı desteklemektedir. Bunun sonucunda, öğrenciler demokrasinin ilkelerini kavramakta ve bunları kendi yaşamlarında da uygulamaya geçirmeye gayret etmektedir. Demokratik değerlere bağlılık bireylerin haklarını korumalarını, sorumluluklarının bilincinde vatandaşlar olmalarını ve tüm insanlara saygı duymalarını beraberinde getirmektedir (Garcia ve Michaelis, 1992).

Sosyal Bilgiler, öğrencilerin kamusal yaşamla ilgili konulara ilgi duymalarını ve katılıma yönelik deneyimler yaşayarak yönetime dair temel beceriler edinmelerini sağlamaktadır. Öğrenciler kamusal konularda bilgi edinme gereksimi hissetmekte ve toplumsal yaşamda pasif birer seyirci olmak yerine aktif katılımcılar konumuna geçmektedir. Kendi yaşamlarında da yasaları uygulamaya koymakta ve hatalı durumlar üzerinde düşünmektedirler. Yerel, ulusal ve uluslar arası konulara ilişkin çok boyutlu bakış açıları geliştirme ve farklı görüşlere saygı duyma çabası da öğretim programının hedefleri arasında yer almaktadır. Sosyal Bilgiler, toplumsal hizmetlerin ve politik eylemlerin öğrenilmesine yönelik etkinliklerle öğrencileri kendi toplumlarını geliştirmeye yöneltmekte ve topluma hizmet etmenin değerini fark etmelerini sağlayan becerilerle donatmaktadır (Garcia ve Michaelis, 1992).

Sosyal Bilgiler topluluk, aile ve toplum konularında karşılaşılan çelişkileri öğrencilerin görebilmeleri için olanak tanımaktadır. Bu çelişkilerin ele alınması

sosyal bilgilerin öğrenciler için canlı bir hal almasını ve sorumluluk sahibi bir vatandaş olarak rollerini keşfetmelerini sağlamaktadır. Böylece, öğrenciler sorumluluk sahibi bir vatandaşın nasıl olması gerektiğini görmekte ve kendilerini yaşadıkları toplumu geliştirmeye adanmaktadır (Garcia ve Michaelis, 1992).

Bugün, sosyal bilgiler öğretimi üzerine çalışan bilim adamları tarafından bu alana atfedilen en önemli amaç, etkili demokratik vatandaşlık eğitimi olmuştur (NCSS, 1993; Engle ve Ochoa, 1998; Martorella, 1998; Barr, Barth ve Shermis, 1977). Bu bağlamda sosyal bilgiler demokratik toplumun etkin bir üyesi olacak bireylere bilgi, beceri ve değerlerle ilgili bir takım nitelikler kazandırmaktadır.

Sürekli değişim içinde bulunan dünyada, yenilikleri ve gelişmeyi kavrayan, bunun yanında kendi üzerine düşen görevlerin farkında olan bireylere ihtiyaç duyuluyor olması da sosyal bilgilerin hedeflerine başarıyla ulaşılmasının önemini ortaya koymaktadır. İçinde bulunulan yüzyılda bireylerden, bilgi tüketmekten çok bilgi üretmeleri beklenmektedir. Bir toplumun çağdaş toplumlar düzeyine ulaşması için; bilgilerin, inançların ve duyguların bireylere doğrudan aktarılması yeterli değildir. Çağdaş dünyanın kabul ettiği birey, kendisine aktarılan bilgileri aynen kabul eden, yönlendirilmeyi ve biçimlendirilmeyi bekleyen değil; bilgiyi yorumlayarak anlamın yaratılması sürecine etkin olarak katılındır (Yıldırım ve Şimşek, 1999:9).

Aynı zamanda, işgücünden beklenen beceriler dünyada artış göstermektedir, üretim sürecinde çıkan problemleri kendi kendine çözebilen işçilere; küresel problemlere ve insanların sınırlı kaynaklar üzerinde giderek artan taleplerine ekonomistler ve yöneticilerle birlikte çözüm arayan bilim adamlarına; devlet adamı, ekonomist, doğa bilimci ve lider olması gereken politikacılara; yenilikçi, piyasadaki değişimlere uyum sağlayabilen ve dış piyasada rekabet gücüne sahip iş adamlarına ve bilgi teknolojisine, uydu iletişimine bağlı olarak dünya çapında çeşitli çalışma gruplarıyla bağlantı kurabilen ve bağımsız çalışmalar yapabilen bireylere gereksinim duyulmaktadır.

Bireylerin hem özel yaşamlarında hem de iş yaşamlarında gerekli becerilere sahip olmaları aldıkları eğitim ile bağlantılıdır. Bireylerin çağın gereklerine uygun bilgi, beceri ve tutumlara sahip olarak yetiştirilmeleri için öğretim sürecinde de, öğrencilerin sadece okumak ve dinlemek yerine tartışmaları, fikirlerini savunmaları, hipotezler kurmaları, sorgulamaları, fikirlerini paylaşmaları, yani sürece etkin bir biçimde katılmaları gerekmektedir. Öğrenme; aktarılan belirli bir bilgi kümesini almayı değil; öğrenenlerin etkili düşünme, usa vurma, sorun çözme ve öğrenme becerilerini kazanmasını içermektedir (Alkan ve diğerleri, 1995:57). Bireylerin etkileşimleri önemlidir ve öğrencilerin bilgiyi olduğu gibi kabul etmeyip, tekrar keşfetmeleri, yeniden yaratmaları gereklidir. Burada önemli olan, öğrencilerin belirli bir hiyerarşiye uygun olarak hazırlanmış olan hedeflere ulaşmalarını sağlamaktan öte, onların bilgiyi zihinsel olarak anlamlandırmaları için öğrenme fırsatları sunmaktır (Wilson, 1996:208).

Günümüzde öğrencilerden girişimci olma, kendini ifade etme, iletişim kurma, eleştirel gözle bakma, plan yapma, öğrendiklerini yaşamda kullanma gibi özelliklere sahip olmaları beklenmektedir (Marlowe ve Page, 1998:32). Ancak öğretim programında sürekli yapılan değişiklikler, okuldaki bir günün parçalara bölünmüş olması ve okul dışındaki yaşamı yansıtmayan etkinlikler öğrencilerin bu özelliklere sahip bireyler olarak yetiştirilmesine engel oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra öğrencilerin, okul duvarları dışındaki yaşamla ilgisi olmayan, birbirinden ayrılmış dersler arasında gidip gelirken, karşı karşıya geldikleri derslere anlam vermeye çalışıyor olmaları da bu açıdan sorun yaratmaktadır. Öğretmenlerin öğrencilere bu becerilere ilişkin herhangi bir bilgi sunmamaları, işbirliği, tartışma ya da farklı bilgi kaynaklarından ve öğrenme deneyimlerinden yararlanma konusunda onlara yeterli zaman vermemeleri, bu becerileri kullanmaları yönünde nadiren talepte bulunmaları da bu sorunları desteklemektedir.

Millî Eğitim Şûrası ve benzeri platformlarda da, öğretim programlarının, öğrencilerin bilgiye ulaşma yollarını öğrenmelerine, sorun çözme ve karar verme becerilerini geliştirmelerine olanak sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesine ihtiyaç olduğu sıklıkla dile getirilmektedir. Tüm bu ihtiyaçlar doğrultusunda dünyada

yaşanan gelişmelere paralel olarak, öğretim programlarında yeni yaklaşımlar dikkat çeker duruma gelmiştir. Bu nedenle program, tümüyle davranışçı yaklaşımlardan öte, bilginin taşıdığı değeri ve bireyin var olan deneyimlerini dikkate alarak, yaşama etkin katılımını, doğru karar vermesini, sorun çözmesini destekleyici ve geliştirici bir yaklaşım doğrultusunda yapılandırmayı önemseyen bir gelişim göstermektedir. Bu yaklaşımla öğrenci, dolayısıyla etkinlik merkezli, sosyal bilgiler açısından bilgi ve beceriyi dengeleyen, öğrencinin kendi yaşantılarını ve bireysel farklılıklarını dikkate alarak çevreyle etkileşimine olanak sağlayan yeni bir anlayış yaşama geçirilmeye çalışılmaktadır.

Öğrencilerin yaşadıkları ülke ve dünya hakkında bilgi edinmelerini; tarihi kökenlerini, tarihsel olayların geçmişte ve günümüzde dünyayı nasıl şekillendirdiğini öğrenmelerini; gelecekte bu durumun nasıl olacağına dair fikir edinmelerini; bilinçli birer vatandaş olarak yetişmelerini sağlayan bir ders olan sosyal bilgiler dersinde yer alan kazanımları öğrencilerin elde etmeleri için de yapılandırmacılık çerçevesinde yer alan yöntem ve tekniklerden yararlanılması gerekliliği ortadadır. Beyin fırtınası, drama, görüş geliştirme, proje tabanlı öğrenme bunlardan sadece birkaçıdır. Bu yöntem ve tekniklerin yanı sıra, son dönemlerde adından söz edilen ve Türkiye’de pek fazla bilinmeyen bir yöntem olan “öyküleştirme yöntemi” de hedeflerimize ulaşmamızda bizlere yardımcı olacak nitelikte bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.2 ÖYKÜLEŞTİRME YÖNTEMİ

Öyküleştirme anlamında öykü ve öykü anlatma, uzun yıllardır eğitim bilimciler ve uygulayıcılar tarafından dikkatleri üzerine çekmektedir. Bu anlamda etkili örnekler, hayatını insan yaşamını anlamaya adanmış olan John Dewey’nin eğitim teorilerinde yer almaktadır. Dewey’e göre, eğitim yaşantıları, dünyaya alışılmışın dışında yeni anlamlar yüklemeyi sağlamakla birlikte kişiliğe özgü

değişmez tutumlar kazanmayı sağlayan, hem bağımsız hem de birleşik bir sistemdir. Gerçek anlamda bir eğitim yaşantısı, bireyin geçmişten ve bugünden yola çıkarak gelecek yaşantısını şekillendirdiği ve bireyin iç dünyası ile sosyal yaşamı arasındaki çelişkileri de içeren, sürekli bir yeniden yapılandırma etkinliği olmalıdır (Dewey, 1938). Her bir öğrenci, insan zihninin gelişim dönemlerini, aşamalarını ve düzeylerini çözümlemelidir. Dewey'in düşünceleri temel alındığında, öyküleştirme kişilerin geçirmiş oldukları deneyimleri baz alarak, zamanla, mekanla ve diğer kişilerle bağlantılı bir süreçtir. Bruner'a göre, bir öykü dış mekan ve içerisindeki düşünce ve amaç olmak üzere eş zamanlı iki kesitten oluşmalıdır (Bruner, 1991). Öykü, ilk çocukluk döneminde başlayan ve insan yaşamının tümünde süregelen, temel bir anlam verme etkinliğidir (Fusai ve diğ., 2003). İnsan yaşamı öyküsel öğelerle doludur, zamana ve mekana ilişkin öyküsel anlar canlandırılmakta ve bunlar üzerinde düşünülmektedir.

Öykülerin, öğrenme açısından bilimsel ve aktarımsal olmak üzere iki işlevi bulunmaktadır. Bilimsel anlamda öyküler, öğrencilerin kendi deneyimlerinde etkili olacak ve toplumla paylaşabilecekleri bilgiler içermektedir. Aktarımsal anlamda ise öyküler, ahlaki mesajlar vermek ve bunları yaşama aktarmak amacıyla tasarlanmıştır. Bilimsel açıdan bakıldığında, öyküler kavramlara, ilkelere ya da teorilere örnek göstermek amacıyla kullanılabilir ve gerçek bir olayı ya da çözümlenmesi gereken bir problemi temsilen öykülerden yararlanılabilir (Jonassen ve Hernandez-Serrano, 2002). Aktarımsal açıdan öyküler, öğrencilerin ellerindeki öyküler üzerinde yeniden düşünmelerine ve öyküyü kendi yorumları doğrultusunda anlatmalarına olanak sunabilmektedir. Bir öyküyü yeniden anlatarak, yazarak ya da yeni bir öykü oluşturarak bireyler kendi deneyimlerini artırmakta ve öyküyle kendisi arasında bağlantı kurmakta, böylece karşılıklı bir gelişim söz konusu olmaktadır (Crick, 2003). Öyküleştirmenin merkezinde yaşam öykülerinin bir araya getirilmesi yer almaktadır ve bireylerin deneyimlerinin ve sosyal anlamdaki etkileşimlerinin zenginleştirilmesi mümkün olmaktadır.

İnsanların geçirmiş oldukları deneyimlerden bazıları geleneksel bilimsel düşünme ile ya da mantıklı açıklamalarla ortaya çıkarılamayacak türdendir. Bu

bağlamda öyküsel anlatım; deneyimlerin öykü biçiminde kavranmasını, düzenlenmesini ve iletilmesini içeren, alternatif bir düşünme ve öğrenme biçimi olarak ele alınmaktadır. İnsanların başlarından çeşitli öyküler geçmekte ve onlar, deneyimlerine ilişkin öyküleri anlatmakta ve bunları her anlatışlarında yeniden yaşayarak değişikliklere uğratmaktadır. Öyküler, sözlü kültürü kuram ve uygulamaya dönük olarak biçimlendirmekte ve eldeki sözlü yapıtlar modern edebiyatın da kapsamını genişletmektedir. Öyküler öğretimde ve öğrenmede de çok önemli rol oynamaktadır (McEwan ve Egan, 1995). Öyküler, sadece anlatım yeteneğinin gelişmesine değil, aynı zamanda bir bütün olarak öğrenmeye de temel oluşturmaktadır. Öykü anlatımı sayesinde bireyler, kendilerini ifade etmeyi ve dünyayı anlamlandırmayı öğrenebilmektedir.

İnsan yaşamına ve dünyaya anlam vermenin bir yolu olan öyküleştirme, çeşitli yaklaşımlar doğrultusunda incelenmektedir. Örneğin; Clandinin ve Connelly (2000), öğretmenlerin bilgi düzeylerini ortaya çıkarmada ve öğretim yeterliliklerini geliştirmede bir araştırma yöntemi olarak öyküleştirmeden yararlanmışlardır. Bu araştırmacılar, deneyimlerin öyküsel bir biçimde gerçekleştiğine, bu nedenle de eğitim yaşantılarının öykülerle ele alınması gerektiğine inanmaktadır. McEwan ve Egan (1995), İçeriğin sunumunda ve öğrencilerle iletişim kurmada öykülerden yararlanılmasına dair bazı örnekleri ele almışlardır. Öğrenciler ise düşüncelerini ve öğrendiklerini açıklamada ve kendileri ile dünya arasındaki bağlantıyı keşfetmede öyküleri kullanabilmektedirler.

Öykü anlatma güzel sanatlar, edebiyat ve hatta fen bilimleri gibi çeşitli disiplinlerde bir anlatım türü olarak dikkate alınmaktadır. Bilim, evrenin öyküsünü anlamaya yönelik bir girişim ise, öyküleştirme insan ile doğa arasındaki etkileşimin algılanmasında, yorumlanmasında ve yapılandırılmasında, özellikle de çevreye ilişkin ilkelerin ortaya konmasında önemli bir yöntemdir.

Öyküleştirme, insanları anlamının bir yolu olduğu kadar, kim olduğumuzu, ne yaptığımızı, neler hissettiğimizi ve neden belirli bir davranış biçimini izlediğimizi açıklamanın da bir biçimidir. Bir öyküde bir takım insanların başlarından geçen

olaylar, onlara ait fikirler, teoriler ve hayaller onların bakış açıları doğrultusunda yer almaktadır. Bireyler, öyküdeki öğeler ve öykünün yapısı uyarınca düşünmekte, algılamakta, yorumlamakta, hayal etmekte, etkileşime girmekte ve sonuçlara varmaktadır.

Öyküsel düşünme, temel bir yaşam biçimidir ve gerçeklerden yola çıkarak hareket etmeye dayanmaktadır. Öyküleştirmek, bireylerin sosyal bağlamda diğerlerinin başından geçenleri anlamalarına ve kendi düşüncelerini açıklamalarına olanak tanımaktadır.

Bir kişinin başından geçen deneyimler anlamında, öykü bireylerin dünya ile nasıl etkileşim kurduklarına ilişkin zengin örnekler sunabilmektedir. Onlarla ilgili olmayan öykülerin anlatılması ise, öğrencilerin bilgi ve becerilerini bilişsel ve duyuşsal anlamda geliştirmektedir (Hernandez-Serrano ve Jonassen, 2003).

Öykü dinleme ve izleme etkinliği, bir ya da daha fazla öykünün canlandırılması biçiminde sunulmaktadır ve öğrenciler öyküde onlara hangi kavram ve ilkelerin iletildiğini ortaya koymaya çalışmaktadırlar. Her öykü çevresel koşullarla ilgili problematik bir durumdan, bu duruma ilişkin karakterlerden ve öykünün başlangıç, gelişme ve sonuç aşamalarını yapılandıran bir konudan oluşmaktadır.

Öğrenciler, dinleme izlemenin yanı sıra kendi öykülerini anlattıklarında ya da yazdıklarında bunlar üzerinde derinlemesine düşünmeye başlamaktadır ve öykü ile aralarında bağlantı gelişmektedir (Crick, 2003). Yaşadıkları olaylara ilişkin kendi öykülerini yazmaları, öğrencilerin bireysel deneyimlerini aktarmalarına ve sosyal anlamda etkileşime geçmelerine olanak tanımaktadır (Clandinin ve Connelly, 2000; Fusai ve diğ., 2003).

Öykü anlatma ve tekrarlama etkinliğinde, öğrenciler üzerinde düşündükleri öyküden çıkardıkları kavram ve ilkeler temelinde kendi öykülerini oluşturmaktadır. Daha sonra, öğretmenlerinin önerilerini ve arkadaşlarının görüşlerini almakta ve

paylaşımlar aracılığıyla kendileri de diğer arkadaşlarına dönüt vermektedirler. Bu da bireylere, arkadaşları ve öğretmenleri ile işbirliği içerisinde öyküyü tekrarlama olanağı tanımaktadır. Böylece etkinlik, öğrencilerin başlangıçtakinden farklı olayları aktarmalarını sağlamaktadır.

Öyküleştirmenin bir yöntem olarak ele alınmasının temelinde, 1965'te, İskoçya Eğitim Bakanlığı (SOED) tarafından, hayat bilgisi ve güzel sanatlar gibi birleştirilmiş çeşitli alanları içeren, bütünleştirilmiş yeni bir programın öne sürülmüş olması yatmaktadır. Öğrenciler, günümüz eğitim kurumlarından bütünleştirmeye yönelik becerileri ve 21. yüzyılda gereksinim duyulan temel nitelikleri nasıl öğrenebilirler sorusuna yanıt olarak, bu durumun programın bütünleştirilmesi yoluyla mümkün olacağı konusu gündeme gelmiştir.

Amaç öğrencilere yaşam boyu öğrenmeyi ve karar verme becerisine sahip olmayı kazandırmak olduğuna göre, öğrencilerin gerçek yaşam ile akademik beceri, kavram ve tutumlar arasında bağlantı kurmalarına yardımcı olunması ve tek bir disipline ilişkin konuların ötesine geçerek, disiplinler arası bir yaklaşım sunan çalışmalarla öğrencilerin ilgilerini artıracak, ödevlerini yerine getirmelerini sağlayacak, okula ve yaşam boyu öğrenmeye yönelik olumlu tutum geliştirmelerine yardımcı olacak etkinlikler sunulması gerektiği üzerinde durulmuştur. Bu doğrultuda da öğretmenlerin öğretime ve öğrenmeye yönelik bütünsel bir yaklaşımı benimsemeye teşvik edilmesinin sağlanması amaçlanarak yeni bir öğretim programı geliştirilmiştir.

Yeni hazırlanan programın sadece içeriğinde değil, öğretime ilişkin bakış açılarında da değişiklikler olmuştur. 1965 ilköğretim programından yapılan şu alıntı yeni felsefenin bu özelliğini göstermektedir: “Eğitsel açıdan, çocuğun nasıl öğrendiği ne öğrendiğinden daha önemsiz değildir.” Güzel sanatlar da (sanatsal etkinlikler, drama ve müzik) bu yaklaşımın bir parçası olarak sunulmuştur. O dönem Avrupa'nın en büyük öğretmen eğitim kurumu olan Jordanhill Eğitim Fakültesi'nden üç öğretmen, geleneksel fen bilgisi, sosyal bilgiler ve sağlık derslerini bir çatı altında toplayan “hayat bilgisi” adlı yeni bir dersin öğretiminde ilköğretim öğretmenlerine

yardımcı olmakla görevlendirilmişlerdir. Çünkü öğretmenlerden ilk kez programı bir bütün olarak ele almaları istenmişti, onlar ise bu konuda neler yapabileceklerini bilmemekteydiler ve kendilerine yardımcı olacak birilerine gereksinim duymaktaydılar.

Bu ekibin temel amacı; programın farklı yönlerinin bütünleştirilmesine yönelik stratejilerin geliştirilmesi, çocuk merkezli yaklaşımların tanıtılması, aktif ve keşfederek öğrenmenin sağlanması ve farklı türlerdeki grup çalışmalarının teşvik edilmesidir. Yapılan çalışmalar sonucunda şunlar ortaya konmuştur:

1. Çevremizdeki yaşamın sürekli değiştiği, dinamik bir yapı arz ettiği kesinlikle kabul edilmeli ve öğrencinin daha okula başlamadan, kendince bir dünya anlayışına sahip olduğu göz önünde bulundurulmalıdır (yapılandırmacı yaklaşım).

2. Dersin işlenişinde konular arasında bütünlüğü sağlayacak bir yapının kurulması gerektiği (burada Öyküleştirme Yöntemi ortaya çıkmakta) belirtiliyor. Buna göre;

- a. Zaman ve yer belirlenmelidir.
- b. Çeşitli karakterler işe koşulmalıdır.
- c. Nasıl bir yaşamın mevcut olduğu belirlenmelidir.

3. Çeşitli problem durumları ve sorularla öğrencilerin çözüm üretebilmelerine ve tepkide bulunabilmelerine imkan sağlanmalıdır.

4. Araştırma yapabilmeleri ve yeni bir şeyler ortaya çıkarabilmeleri için insanın doğası olan soru sorma isteği öğrencilerde uyandırılmalıdır.

5. Örnek durumlarla, öğrencilerin önceden var olan bilgilerini etkileşimde bulundurarak yeni bilgiyi yapılandırmalarına ve “doğru cevaba” ulaşmalarına yardımcı olunmalıdır.

6. Her öğrenciye kendi anlamalarının ve düşüncelerinin, delil öne sürebildiği sürece, kullanışlı olabileceği ve başka durumlarda da kullanabileceği gösterilmelidir.

7. Öğrencilere grupta, sınıfta ve bireysel olarak kendi öğrenmelerine etkin olarak katılabilmemesine olanak tanınmalıdır. Öğrenci, kendi çözümlerini ve anlamalarını gerçekleştirebileceği sorunlarla karşı karşıya getirilmelidir.

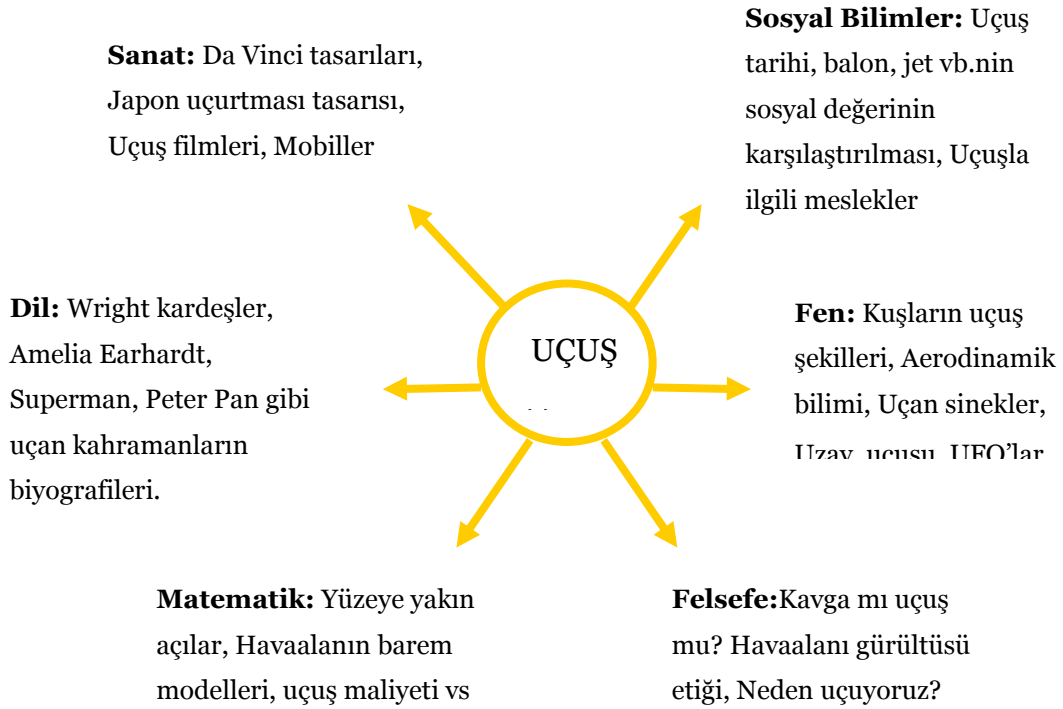
8. Öğrenciler, kendi çözüm yollarını önemsemeye ve benimsemeye özendirilmeli ve bunlardan yararlanmaları sağlanmalıdır.

2.3. Tematik Yaklaşım

Birleştirilmiş programların uygulanması konusunda deneyim sahibi olan öğretmenler Konu Ağı ya da tematik disiplinler arası çalışma kavramları ile sıklıkla karşılaşmışlardır. Bu modelin merkezinde bir tema, konu ya da sorun yer almaktadır. Bu merkezden yola çıkılarak farklı yönler üzerinde durulmaktadır. Bu yaklaşımı görselleştirmenin en yaygın yolu, aşağıda da yer alan şemadır.

Bu örnekte uçuş konusu merkeze alınmaktadır ve öğrenciler bu konuyu sosyal bilgiler, fen bilgisi, müzik, matematik gibi derslerle bağlantılı olarak incelemektedir. Konunun bir boyutu ayrıntılı olarak ele alındıktan sonra, öğrenciler merkeze geri dönmekte ve konuyu farklı bir boyuttan incelemeye başlamaktadır. Bütünleştirme, temel konu ile çeşitli açılardan bağlantılı konuların ele alınması şeklinde olmaktadır.

Şekil 1: Tematik Yaklaşım

(Heidi Hayes Jabocs, 1989)

Uzun bir süreyi kapsayan çalıştayların ve bu konuya ilişkin uygulama denemelerinin ardından öyküleştirme yöntemi geliştirilmiştir. 70'lerde İskoçya'daki öğretmenlere yönelik öyküleştirme kursları düzenlenmiştir ve bu kurslar oldukça popüler olmuştur. Batı İskoçya'daki öğretmenlerin ve müdürlerin birçoğu, bu yöntemin ortaya konmasına ve gelişimine yardımcı olmuştur ve 80'lerde öyküleştirme yöntemi yaygınlaşmaya başlamıştır. Öyküleştirme yönteminin geliştirildiği dönemde, bu yöntemin felsefesine uygun yeni eğitim akımları da ortaya konmuştur; yapılandırmacılık, tam öğrenme ve Howard Gardner'ın çoklu zekaya ilişkin teorisi bunlara örnek olarak verilebilir.

Öyküleştirme yöntemini diğerlerinden ayıran temel öge, öğrencilerin mevcut bilgilerinin farkında olmasıdır. Bu nedenle, anahtar sorular aracılığıyla,

öğrenciler çalışılan konuya ilişkin kendi yöntemlerini oluşturmaya, araştırma yapmadan ve gerçek kanıtları değerlendirmeden önce hipotezler kurmaya teşvik edilmektedir. Anahtar sorular, öykü için bir çerçeve oluşturacak biçimde kullanılmaktadır. Öğretmen ve öğrenciler birlikte, hayal güçlerini kullanarak bir senaryo oluşturmaktadır –çeşitli resim tekniklerinden yararlanarak kolajlar, duvar süsleri ve resimler yapmaktadır. Bu da, öğretmen tarafından planlananların uygulanmasında görsel bir öge oluşturmaktadır. Öğretmen, anahtar sorular aracılığıyla çeşitli etkinlikler planlamaktadır. Öyküyü hazırlayan öğretmendir, ancak içeriği ayrıntılı olarak bilmemektedir.

Öyküleştirme için gerekli olan elemanlar; sahne, karakter ve olaylardır. Anlatılan öykü programdaki bağlantılar için mantık ve yapı sağlamaktadır.

Öyküleştirme yöntemi, öğretmenlerin öğrencilerine hangi bilgi beceri ve davranışları kazandıracığına bilinçli olarak karar vermesi için, sınıf deneyimlerini planlamada geçerli bir yapı sağlamaktadır. Bu yöntem aynı zamanda, sınıf ve grup çalışmalarında ve bireysel çalışmalarda elverişli olduğu kanıtlanan pratik uygulama stratejileri ortaya koymuştur.

Öyküleştirme yönteminin temel özelliklerinden biri de, öğrencilerin var olan bilgi ve deneyimleri üzerine dayanan ve inşa edilen yol olmasıdır. Öğrencinin hem hayal gücünü harekete geçirmede hem de pratik sorun çözmede, derse ne derece katıldığı da önemli bir noktadır. Öyküleştirme yöntemi, öğrencilere hiçbir zaman düşünmedikleri sorunların cevaplarını vermek yerine sorunları yaratır ve öğrencilerin sorularını ön plana çıkarır. Öğretmen ve öğrenciler birlikte fikir üretirler. Bu yöntem, özünde deneysel ve yapısalıdır. Bilgi kaynakları kullanılarak; video ve film şeritleri izlenerek; kitaplar, posterler ve fotoğraflar üzerinde çalışılarak; öğrenciler farklı yollarla cevap ve bilgi aramaları için teşvik edilerek araştırma ve referans becerileri geliştirilmektedir. Konular genişledikçe öğrenciler fikir, anlayış ve cevaplarını sözlü ya da yazılı olarak kaydetmektedirler. Bu yolla, bireysel çalışma zenginliği ve güçlü bir sınıf görünümü yaratılmaktadır. Bütün

bunlar, öykü süreci tamamlandığında gözden geçirme ve değerlendirme sürecine imkan vermektedir (Harkness, 1993).

Yöntemin öncelikli amacı; kişileri, zamanı ve mekanı içine alan bir anlatım süreci yani bir öykü oluşturmaktır. Bu anlatım, iyi bir öğretim için önemli olan bilgi ve yeterlilikleri uygun bir bağlantıda ele almalıdır.

Öyküleştirme yönteminde öğrencilerin içlerinde gizli kalmış bilgiyi bulup gün yüzüne çıkarmak ve öğrenmelerini gerçekleştirmek amaçlanmaktadır. Bu yöntem, çıkış noktası olarak şu hususları dikkate almaktadır:

- a. Öğrenciler doldurulması gereken boş beyinlere sahip değildir,
- b. Okulda yaşadıkları gerçek hayata uygun olmalıdır,
- c. Her okul günü birbiriyle bağlantılı olmalı ve bütünlük oluşturmalıdır,
- d. Öğrenmelerinde karar verebilmeli ve sorumluluk alabilmelidirler (Harkness, 1993).

Hem öğretmen hem de öğrenciler amacın belirlenmesinde fikrini söylemelidir. Başından sonuna kadar her bir öğrenci etkin olarak işe katılmalıdır. Oluşturulan bu sürecin ödün vermez bir bütün olmayıp, süreç içerisinde öğrencilerin yaratıcılıklarına ve yeni fikirlerine göre değişikliklerin yapılabileceği herkes tarafından bilinmelidir.

Öyküler üç öge etrafında kurgulanmaktadır: insanlar (ve/ya da hayvanlar), zaman (geçmiş, bugün ya da gelecek) ve yer (öykünün geçtiği ortam). Genellikle saga, mit ve efsane türünde öyküler, geçmişin öğretilmesinde kullanılmaktadır ve sonucunda bir ders çıkarılması ve hoş vakit geçirilmesi amaçlanmaktadır (Harkness, 1993).

Öyküdeki yapı, öğrencileri, kendi bilgilerini sorgulamaya yönlendiren farklı etkinliklere götürmektedir. Bu etkinlikler dolayısıyla öğrenciler kendi bilgilerini düzenlemekte ve gözden geçirmektedir, aynı zamanda da incelemek ve hatta reddetmek üzere hipotezler kurmaktadır. Bu yöntem, öğrencilerin kendi çözümlerine ulaşmalarına yönelik öğrenme ilkelerini ortaya koymaktadır ve bu ilkeler aracılığıyla öğrenciler deneyler yapmakta, araştırmakta ve çeşitli iddiaları kabul ya da reddetmektedirler (Meldgaard, 1994).

Öyküleştirme yöntemi öğrenme sürecini çocuğun kendine mal ederek, öğrenme ilkeleri arasında bağlantı kurmakta ve sürecin tüm öğelerini işlevsel kılmaktadır. Bu da, öğrencilerin başlamak istedikleri ve ilginç buldukları noktadan başlayabilecekleri anlamına gelmektedir. Öğrencinin kendi bilgilerini geliştirmesine izin verilmesi amaçlanmaktadır. Bu süreçte önemli olan öğrencinin bilgisinin doğru ya da yanlış olması değil bunu kendi kendine uyarlamasıdır.

Öyküleştirmede öykü ortak bir konu üzerine geliştirilmelidir çünkü, süreci genel olarak öğretmen belirliyor olsa da ayrıntıları oluşturacak olanlar öğrencilerdir. Örneğin; öğretmen, öğrencilerin bir aile tasarlıyor olduklarını bilecektir ancak görsel materyal tasarlayanlar, biyografi ve betimleme yazarlar, bunlara uygun modeller oluşturanlar, kişilerin özellikleri ve ilgileri hakkında tartışanlar çocuklardır. Bu nedenle, süreç içerisinde sürpriz yaşayanlar sadece çocuklar olmayacaktır. Öğretmen açısından da her gün yeni sürprizlerle doludur.

Süreç içerisinde öğretmenin öğrencilere çalışmalarının değerli olduğunu gösterebilmesi için karşılıklı saygı teşvik edilmelidir. Öğretmenin öğrencilerin düşüncelerini ve görüşlerini dinlemesi yoluyla bu gerçekleştirilebilir, öğrencilerin çalışmaları sergilenabilir, çalışmalarda öğrenciler kendi ölçütlerini belirlemeye teşvik edilebilir ve sonuçta meydana gelen ürünü kendilerinin değerlendirmelerine olanak sağlanabilir.

Öyküleştirme yöntemi özetle aşağıdaki gibi altı aşamadan oluşmaktadır:

1. aşama: Öyküleştirme. Bu aşamada öykünün basamakları belirlenmekte ve adlandırılmaktadır.

2. aşama: Anahtar Sorular: Problem ortaya konmakta ve yanıtlanması gereken sorular yöneltilmektedir.

3. aşama: Etkinlikler: Anahtar soruları yanıtlamak amacıyla çeşitli etkinlikler yapılmaktadır.

4. aşama: Örgütlenme: Bu aşamada etkinliklerin ve grupların en iyi nasıl sınıflandırılacağına ilişkin bilgi yer almaktadır.

5. aşama: Kaynaklar: Bazı etkinlikler için öğretmenin örneğin; kasetçalar, Avrupa haritası, atıl materyaller gibi özel bazı materyallere sahip olması gerekebilmektedir.

6. aşama: Sonuçlar: Her etkinlik sonunda bir takım ürünler ortaya çıkmaktadır. Bu ürünler bu aşamada listelenmektedir ve değerlendirme amacıyla kullanılmaktadır.

2.4 ÖYKÜLEŞTİRME YÖNTEMİNİN İLKELERİ

Öykü İlkesi

Öykü, insan yaşamının önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Tarih, din, kültür gibi öğeler yıllardır bir nesilden diğerine öyküler aracılığıyla aktarılmaktadır. Dünyayı ya da çeşitli kültürleri anlamaya çalışırken, öykülerden yararlanılmaktadır. Öyküler çocuklara öğretmeye çalışılan şeylere, tahmine dayalı, doğrusal ve anlamlı bir yapı sunmaktadır. İskoç Öyküleştirme Yöntemi, programda yer alan öğeleri gerçek yaşamı yansıtabilecek şekilde öğretmede bu ilkeden yararlanılmaktadır.

Tahmin İlkesi

Tüm çocuklar “daha sonra nelerin olacağını” bilmek istemektedirler. Nelerin olacağını görmek için sabırsızlanmakta, öyküyü bir bölümden diğerine takip etmektedirler. Merak öykünün bitiminde de devam etmekte ve çocuklar “Bir sonraki öykünün ne hakkında olacağını” tahmin etmektedirler. Merak ögesi, öğrenmenin okulda ve evde sürekli olmasını sağlamaktadır. İyi bir öykü, çocukları içine çekerek neler olacağını tahmin edilmesini ve öyküde gizli öğelerin zevkle ve heyecanla sezinlenmesini sağlamaktadır. Böylece, çocuklar sürekli olarak öyküye ilişkin bir şeyler düşünmekte ve öykünün gelişimine katkıda bulunmak amacıyla her derste düşünce ve fikirlerini ortaya koymaktadır.

Öğretmenin İpi İlkesi

Bu ilke, öğretmen ile öğrenciler arasında, öyküleştirme konusunda işbirliğini ortaya koymaktadır. Öyküleştirme yöntemi, işbirlikli bir biçimde öykü oluşturma olarak da isimlendirilmektedir, çünkü öğretmen ve öğrenci denetimi arasında bir denge söz konusudur. Öğretmen, belirli amaçlara yönelik olarak planladığı “öyküleştirme”nin ipini elinde tutmaktadır. Bu ip esnek bir yapıdadır ve bir uçtan diğerine geçerken rastlanan çeşitli eğimlere ve düğümlere sahiptir. Bu, çocukların kendilerini kontrol etmelerine olanak tanımaktadır. Bununla birlikte bu ip, izlenmesi gereken bir yoldur ve beklenmedik yönlere ve sapmalara rağmen, çocuklar öğretmenin tasarladığı yolu izlemekte ve öğretmence planlanmış programı öğrenmektedir.

Sahiplik İlkesi

Bu ilke, çocukları en fazla motive edenlerden biridir. Çocuklar, bağımsız bir role sahip oldukları projeler sayesinde sorumluluk kazanmakta, kendine saygı duymayı öğrenmekte ve büyük coşku duymaktadırlar. Öyküleştirme'nin “... nedir?”

ya da “... hakkında ne düşünüyorsunuz?” gibi anahtar sorularla başlaması çocuklara saygı duyulduğunu göstermektedir. Çocukların fikirleri dikkate alınarak sürece başlanması, onların doldurulmayı bekleyen boş birer levha olarak görülmediği anlamına gelmektedir. Verilen bir konuya ilişkin olarak, bireysel olarak ortaya koyabildiklerinden fazlasını, grup olarak yapabilmektedirler. Çocukların düşüncelerine önem verilmesi, Öyküleştirme ünitesinin tümüne yönelik itici bir güç oluşturmaktadır.

Bağlam İlkesi

Bu ilke öykü ilkesiyle yakından bağlantılıdır. Yeni öğrenmeler önceki öğrenmelerle bağlantılı olmalıdır. Çocuklar bilinenden bilinmeyene giderek öğrenmektedir. Bağlam, onlara öğretmek istenilen şeyleri çocukların öğrenmeleri için bir gerekçe sunmaktadır. Öyküleştirme konusu gerçek yaşama ayna tuttuğundan, bağlam tanıdık ve çocuklar kendi yaşamlarıyla öykü arasında ilişki kurmaktadır. Öykünün doğrusal ve tahmine dayalı yapısı öğrenmeye temel oluşturmaktadır. Öğrenciler araştırma yapmakta, becerilerini uygulamaya koymakta ve yeni bilgileri özümsemektedir çünkü öğrenciler öyküde neler olacağını merak etmektedir.

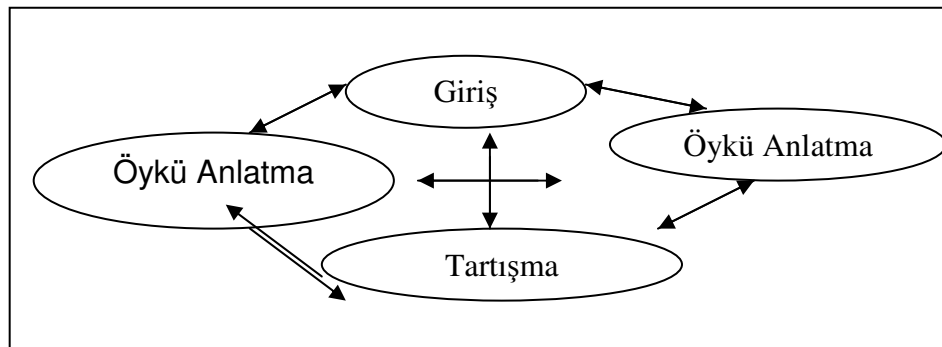
Uygulamadan Önce Belirli Bir Yapının Bulunması

Öğrencilerden düşüncelerini ifade etmelerini istemeden önce, onların mevcut bilgilerini son noktasına kadar ortaya koymalarına olanak tanınmalıdır. Bu noktaya ulaştıklarında, kendi sorularını oluşturabilecekler ve bunlara yanıt aramaya başlayacaklardır. Öğrenciler bildikleri konuları dile getirerek neleri bilmediklerini keşfetmeye ve boşlukları görmeye gereksinim duymaktadırlar. Öğretmen ortamın oluşturulmasına, araştırma yapılmasına, rapor yazılmasına, sunum yapılmasına ya da bir maketin yapılmasına uygun bir yapı sunmaktadır, böylece çocuklar yararlanabilecekleri bir kaynak ve nereden başlayacaklarına dair fikir edinmektedirler. Bu yapı, gerekenleri tek başına yapmak için gerekli beceriye sahip olmayan çocuklar açısından da eşitlik sağlamaktadır. Bu becerilere sahip olan öğrenciler de, bu özgür yapıdan seçimleri doğrultusunda yararlanmakta ya da kendi

başlarına çalışmaya yönelmektedirler. Uygulamadan önce belirli bir yapının bulunması ilkesi, gerekli şartlar sunulduğunda, tüm öğrencilerin kendilerinden istenenleri başarıyla yerine getirebileceği inancını desteklemektedir.

Öyküleştirmenin önemli öğeleri ortam, karakterler ve olaylardır. Öykü, programla bağlantılı bir yapı ve mantık sunmaktadır. Tematik çalışmalar (ya da konu ağı) ile öyküleştirme yöntemi arasındaki farklılık anahtar sorulara ilişkindir. Konu ağına sorular rastgele yöneltilmekte iken öyküleştirme yöntemi'nde sıralama önemlidir. Öyküleştirmenin her bir bölümü bir öncekine bağlıdır (Bell, 2007).

Etkinlikler öğrencilerin gerçek yaşamda karşılaşılabilecekleri olguları içermelidir. Öğrenciler kendilerini beklenmedik durumlar içerisinde bulmalı ve sınıfta onların üzerinde düşünecekleri ve onlara yeni gelen şeyler yer almalıdır. Öğrenme ortamı, etkinlikleri destekleyen dört aşamadan oluşmaktadır: Giriş, öykü anlatma, öykü üzerinde düşünme, diğerleriyle paylaşım sonucunda ortaya çıkan yeni öyküyü anlatma.

Şekil 2: Öyküleştirme Yöntemi Kullanılan Bir Öğrenme Sürecinin Temel Aşamaları (Bell, 2007)

- Giriş: Öyküye başlamadan önce öğrenme amacının ve koşulların açıklanması.
- Öykü Anlatma: Öykü etkileşimli bir biçimde sunulurken, ön tasarımının yapılması.

- Tartışma: Öyküdeki kavram ve ilkelerin incelenmesi, metnin ve grafiklerin yeniden gözden geçirilmesi.
- Öykünün Yeniden Oluşturulması: Yazı programlarından yararlanarak ve iletişim araçları yardımıyla diğerleri ile paylaşarak, öğrencilerin kendi öykülerini yeniden oluşturmaları ve anlatmaları (Bell, 2007).

Tüm bu aşamalar, doğrusal olmayan, tekrarlamalı bir biçimde gerçekleştirilmektedir ve öğrenciler öğrenme süreci içerisinde, kendi istekleri doğrultusunda ilerleyebilmekte ya da geri dönebilmektedirler.

Öğretmen ve öğrenciler tarafından, bir öyküleştirmeye ünitesinin geliştirilmesinde izlenmesi gerekenler şunlardır:

1. Konu mantıklı bir biçimde ilerlemelidir ve öyküsel bir aşamalılık göstermelidir.
2. Konuyu belirleyen kişi, her bölüme ilişkin olarak ve tüm öğrencilere yönelik anahtar sorular hazırlamalıdır.
3. Her bir anahtar soru öyküdeki belirli bir bölümle ilişkili olmalıdır.
4. Her bölüm gelişime ve araştırmaya olabildiğince açık olmalıdır. Araştırmanın kapsamı yeni fikirlerin ortaya konabilmesine ve her bir öğrencinin deneyimlerine bağlı olmalıdır.
5. Her bir öğrenci anahtar sorularda farklı düzeylere ulaşacaktır ve bir sonraki soru için öyküleştirmeye geri dönecektir.

Öyküleştiren bir konu genellikle 6-8 hafta sürmektedir ve rol oynama bu süreçte önemli bir öğedir. Bunun yanı sıra öyküleştirmede kısa forumlara da yer verilmektedir. Ancak, öyküleştirmeye rol oynamadan ve hayali bir dünyanın yansıtılmasından daha fazlasını içermektedir. Öyküleştirmede mevcut senaryo, öğrencilerin merakını ve katılımını artırmakta ve öğrenme sürecinde bir lokomotif görevi üstlenmektedir. Öğretmenin ortaya koymuş olduğu sorular doğrultusunda, öğrenciler neler bildiklerini açıklamakta ve daha sonra da hangi konulara ilişkin bilgi

sahibi olmadıklarını belirlemektedirler. Örnek sorular olarak şunlar verilebilir: İlk çağda yiyeceklerin taze tutulması için neler yapılmaktaydı? İlk çağda yiyeceklerin bir yerden diğerine taşınması nasıl mümkün oluyordu ve bu yiyecekler nasıl üretilmekteydi? Burada önemli olan amaç, öğrencilerin bilgi arama ve bilgiye ulaşma becerilerinin geliştirilmesidir.

Günümüzde, birçok ulusta doğal ortamın korunmasına ve insanların çevre konusunda duyarlı olmalarına ve aydınlanmalarına yönelik bir takım çabalar sarf edilmektedir. Tarihsel olarak, çevre eğitimi çeşitli olguların ve ilkelerin ezberlenmesine yönelik, gereğinden fazla zamanın harcadığı bir süreci temsil etmektedir. Bu tür bir öğretim öğrencilerin çevresel koşulları anlamaları açısından önemlidir ancak, öğrenme bununla sınırlı kalırsa onlardan bilimsel anlamda bir şeyler yapmalarının beklenmesi güçtür (Ellis, 2002). Bunun ötesinde, doğanın nasıl bir süreklilik içerisinde olduğunu ve insan yaşamıyla ilişkisini de bilmeleri gerekmektedir. Öyküleştirme bu tür öğrenme amaçlarının gerçekleştirilmesinde etkin bir yoldur. Bu tür öğrenme öğrencilerin doğal koşulları anlamalarına, kavram ve teorileri kavramalarına ve ilköğretim düzeyinde öyküleştirme yöntemi aracılığıyla çevresel farkındalık geliştirmelerine yardımcı olmaktadır.

“Dersin planlanması bir yerlere gitmek üzere yola çıkmaya benzemektedir. Yola çıkmadan önce gitmek istenilen yer bilinir ve oraya varmayı sağlayabilecek en iyi rota belirlenir. Yola çıkıldığında ise; yol çalışması, kaza, yoğun trafik ya da başka bir yolun daha uygun görünmesi gibi nedenlerle yön değiştirmek zorunda kalınabilir. Ancak, yine de nereye gidildiğinin bilinmesi gerekir ve neden oraya gidilmesi gerektiği öğrencilere açıklanırsa, onlar da bu amacı paylaşırlar.” (Roger, HUNT. English Teaching Professional. Issue 10, January, 1999).

Öyküleştirme yöntemi doğrultusunda yapılan etkinlikler öğretmenlerin sınıflarındaki öğrencilere dair daha fazla bilgi edinmelerinin sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, öğrenciler yapılan etkinliklerin sergilenmesi sırasında ve birlikte yapılan çalışmalar aracılığı ile diğer sınıflardaki öğrencilerle tanışma olanağına da sahip olabilmektedir. Bu sayede, okulda yetenekli birçok öğrencinin bulunuyor olduğu da

ortaya çıkmaktadır. Öğrenciler, diğerlerinden daha kötü olmadıklarını göstermek için çaba sarf etmektedir. Sınıfta büyük bir coşku ve gayret göze çarpmaktadır.

Çalışmalarının diğer öğrenciler ve veliler tarafından görüleceğini bilen öğrenciler, daha düzgün işler ortaya koymaya başlamaktadır. Öğretmenin yaptığı değerlendirmelere önem vermektedirler. Onlar için belki daha da önemli olan bir değerlendirme de arkadaşları ve okuldaki diğer sınıflardaki öğrenciler tarafından yapılanlardır.

Öğretmenin ise, sınıfta nelerin olduğunu ve çalışmaların amaca uygun bir biçimde yapılıp yapılmadığını çok iyi gözlemlemesi gerekmektedir. Öğretmenin, hataları farkedip bunları düzeltme yollarını göstermesi önemlidir. Öyküleştirmeye bağlı olarak yürütülen derslerde öğrenciler, geleneksel yöntemlerle işlenen derslere göre daha fazla iletişim içerisine girmektedir. Bu doğrultuda, öğretmenin öğrenciler doğru yanıtları bulamamış olsalar da düşüncelerini ifade etmelerini sağlamaya çalışması ve öğrenciler arasındaki etkileşimi güçlendirmesi gerekmektedir. Vurgulanması gereken bir başka öge de, her zaman tek bir doğrunun olmayabileceği ve herkesin düşüncesinin olaya farklı bir boyut katacağının ve öyküyü zenginleştireceğinin öğrencilere hissettirilmesidir. Öğrencilere verilen dönütler onların yanlışlarını fark etmelerine ve doğruları bulmalarına olanak tanıyacaktır.

Dersin gerekleri doğrultusunda, değerlendirmede farklı ölçütlerden yararlanılmaktadır. Bu ölçütlere öğrencilerle birlikte karar verilmesi de öyküleştirmenin önemli bir özelliğidir.

Aynı konunun ele alındığı sınıflarda benzer öyküleştirmelerden ya da aynı öyküleştirmeden yararlanılabilmek olanağı bulunmaktadır. Böylece, öykü farklı gruplara ait bir ürün olarak ortaya çıkmaktadır. Her yeni derste, öğrenciler yeni bir takım bulgulara ulaşmaktadır ve bu da onların ilgilerinin ve meraklarının sürekliliğini sağlamaktadır. Kullanılan materyaller öğrenilenlerin somutlaştırılmasına yardımcı olmaktadır. Öğrenciler duygu ve düşüncelerini diğerleriyle paylaştıkları gibi sorumluluk da öğrenciler arasında paylaşılmaktadır. Çalışmalarının

arkadaşlarınca değerlendirileceğini bilen öğrenciler yaptıkları iş üzerine daha fazla yoğunlaşmakta ve daha fazla sorumluluk almaktadır. Başkalarının çalışmalarını değerlendiren öğrenciler bir şeylerin daha iyi nasıl yapılabileceği konusunda da bilgi sahibi olmakta ve başarı duygusunu tatmaktadır. Birkaç sınıfın bir araya gelmesiyle ortaya konan öyküleştirme üniteleri ise, öğrencilerin okullarındaki diğer öğrencileri tanımalarını sağlamaktadır. Öğrenciler sadece birbirlerinin isimlerini öğrenmekle kalmayıp, onların hangi konularda daha iyi oldukları ve farklılıkların insanları daha ilginç yaptığı konusunda da bilgi sahibi olmaktadır.

Zaman zaman ise, bazı gruplar daha özel çalışmalar yapmak ve diğerleriyle bir arada olmak yerine kendi başlarına çalışmak isteyebilmektedir. Bu durumda öğretmenin dersi planlarken çok dikkatli olması ve durumlara uygun, esnek planlar yapması gerekmektedir. Öğretmenin aşağıdaki konularda da dikkatli olması önemlidir:

- Konu, öğretim programı ve farklı öğrenci gereksinimleri ile uyumlu mudur?
- Öğrencilerin edinmeleri gereken bilgilere, becerilere ve tutumlara öykünün konusu içerisinde yeterince yer verilmiş midir?
- Etkinlikler, becerilerin gerçek durumlara uyarlanabilmesine olanak sağlamakta mıdır?
- Materyaller yeterli midir?
- Materyaller öğrenci düzeyine uygun mudur?
- Öğrenilen bilgiler, beceriler ve tutumlar diğer öğrenme alanlarındaki kazanımların edinilmesine yardımcı olmakta mıdır?
- Öğrenilenler düzenli olarak gözden geçirilmekte ve diğer öğrenme alanlarına ilişkin olarak da yeniden kullanılmakta mıdır?
- Etkinlikler öğrencilerin öğrenme stillerine ve önceki öğrenme deneyimleri doğrultusundaki beklentilerine uygun mudur?
- Öğrenciler kendi öğrenme süreçlerinde sorumluluk almakta mıdır?

- Kullanılan materyaller öğrencilerin farkındalıklarını artırmakta ve deneyimlerini zenginleştirmekte midir?
- Materyaller yeterince bilimsel midir?
- Materyaller başka derslerin (fen bilgisi, resim, müzik) içeriği ile de bağlantılı mıdır?
- Materyaller eğlenceli, motive edici, karmaşık ve ilginç midir?
- Öğrencilerin kendilerini geliştirmelerine olanak tanımakta mıdır? (Bell, 2007).

Öyküleştirme yönteminde öğrenilmekte olan konu öykü biçiminde sunulmaktadır. Öykü merakı artırmakta ve öğrenmeyi eğlenceli bir hale getirmektedir. Bir sonraki aşamada ne olacağı konusundaki merak, öğrencilerin ilgilerinin konu üzerinde tutulmasını sağlamaktadır. Öğrenciler kendi rollerini içselleştirdikçe sorular ve problemler daha önemli ve güçlü görünmekte ve dolayısıyla da öğrenme kendiliğinden gerçekleşmektedir.

Bu süreçte öğrenciler sadece yeni şeyler öğrenmekle kalmamaktadır, bunun yanı sıra düşünme yapıları gelişmekte, ilerlediklerini görme olanağına sahip olmakta, sonuca ulaşmak için her zamankinden daha fazla çaba göstermekte ve kendilerine güvenleri artmaktadır. Öğrenme sadece hafızası güçlü olanlara hitap etmemekte, sınıftaki tüm öğrenciler bu süreçten memnun kalmaktadır. Öyküleştirme sürecinde öğrenme, farklı bireylerin hayal etme, mutlu olma ve kendilerini yetiştirme olanağına sahip oldukları bir oyundur. Farklı insanlar, farklı düşünceler, farklı sorular ve farklı ürünler öğretimi sadece öğrenciler açısından değil öğretmenler için de ilginç hale getirmektedir.

Bu yönteme özgü diğer bir özellik de, öykü anlatma geleneğinin önemini aşılmasıdır. Öyküleştirme sürecinde, öğrenciler etkinlikleri üzerinde çalışırken derslerin aktif katılımcıları olmaya başlamaktadırlar. Aynı zamanda, dünya ötesinde çok çeşitli konulara ilişkin de bir şeyler öğreniyor olmaları onlar açısından olumlu bir kazançtır.

Jordanhill'deki öğretim elemanlarının yaptıkları gezilerle öyküleştirme Almanya, Danimarka, İzlanda ve Hollanda'da da tanınmaya başlamıştır. 1986'da, öyküleştirme yöntemini destekleyenlerle toplantı yapılarak, uluslar arası bir örgütün kurulması önerilmiştir ve bu da Avrupa Eğitim Tasarımları Birliği (European Association for Educational Design)'nin oluşumuna öncülük etmiştir. Bu örgüt dokuz toplantı düzenlemiştir ve Kasım 2000'de, Danimarka'da 10. yılı kutlanmıştır. Hong Kong ve Avustralya gibi Avrupa dışından çeşitli ülkelerden de üyeleri olan bu örgüt genişlemesini sürdürmektedir. Öyküleştirme, ABD'ye de ulaşmıştır ve buradaki öğretmenler yıllardır bu yöntemi başarıyla uygulamaktadır. Bunun ardından ikisi Almanya'da, ikisi Danimarka'da, ikisi İskoçya'da, biri İzlanda'da ve ikisi Hollanda'da on toplantı yapılmıştır. Onuncu yılında 6-8 Kasım 2000 tarihinde Danimarka Aalborg'ta 22 ülkeden 300 katılımcının bulunduğu uluslar arası bir konferans düzenlenmiştir. Golden Circle'ın tüm üyeleri bu kutlamaya katılmıştır ve bunu 9-10 Kasım tarihlerinde yapılan bir seminer takip etmiştir. İskoçya-Stirling'te düzenlenmiş olan seminer ise on ülkeden (Danimarka, İngiltere, Faroe Adaları, Almanya-Schleswig-Holstein&Baden-Württemberg-, Hollanda, İzlanda, Norveç, İskoçya, İsveç ve ABD-Oregon) otuz delegenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Çeşitli ülkelerde de ulusal düzeyde toplantılar düzenlenmiştir.

2. 5 İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.Uluslar Arası Öyküleştirme Konferansı'nda Litvanyalı öğretmen Ona Leonaviciene tarafından sunulan “İngilizce Öğretiminde Öyküleştirmeden Yararlanılması ve Aynı Konunun Farklı Yaş Gruplarından Öğrencilere Öğretilmesi” adlı makalede; Danimarka, İsveç, Finlandiya, Norveç, İzlanda ve Litvanya ortak projesi olan bir çalışmada yer alan öyküleştirmeden söz edilmektedir. Burada ele alınan konu öncelikle bir sınıfa yönelik olarak, öyküleştirmeden yararlanılarak işlenmeye başlamış ancak daha sonra okuldaki diğer öğrencilerin de bu sürece katılmak istediklerini belirtmeleri üzerine yazarın derse girdiği tüm sınıflar etkinliklerin bir parçası olarak süreçte yer almaya başlamıştır. Öğretmen, öğrencilerin ön deneyimleri hakkında bilgi sahibi ise aynı konuya ilişkin olarak,

farklı öğrenci ve güçlük düzeylerine uygun etkinliklerin sunulabileceği düşüncesinden yola çıkılarak “Miskinis, Crise Ship, Healthve Town” adlı dört öyküleştirme ünitesi gerçekleştirilmiştir. Bu öyküleştirme üniteleri ile İngilizce dersi içerisindeki kazanımları öğrencilerin edinmelerine çalışılmıştır. Süreç sonucunda öğrencilerin derse yönelik ilgilerinin arttığı daha fazla sorumluluk almaya başladıkları, iletişim becerilerinin arttığı ve birlikte çalışmayı öğrencileri görülmüştür. Ayrıca, aynı konuları ele alan farklı sınıflar hem birbirlerini daha yakından tanıma olanağına kavuşmuşlar hem de birbirlerinin çalışmalarını değerlendirmek yoluyla daha fazla şey öğrenmişlerdir (Bell, 2007).

Diğer bir çalışmada ise sosyal adalet eğitiminde öyküleştirme yönteminden yararlanılarak, öğrencilerin duyularına hitap edilmesi ve kendilerini bir bütün olarak öğrenme sürecine katmalarının sağlanması amaçlanmıştır. Öğrencilerin üzerinde sıklıkla durdukları ama hakkında bilgi sahibi olmadıkları bir konu seçilerek “Evsiz” kavramı aklınıza neleri getirmektedir ve insanların neden evsiz kaldıklarını düşünüyorsunuz soruları ile sürece başlanmıştır. Her bir öğrenci öyküdeki karakterlerden birini canlandırmıştır, yani evsiz insanlardan biri olmuştur ve resimlerde ve yazdıkları biyografilerle bu insanı ortaya koymuşlardır. Sonuçta, öğrenciler evsizlere ilişkin daha fazla bilgi edinmek istemişler ve onlarla konuşması için sınıfa bir evsiz davet edilmiştir. Sonunda, öğrenciler “yaşamlarını etkileyen sosyal konulara dair kaygılarını ve korkularını ifade edebilmeye” ve evsiz insanları kendileriyle benzer kaygılara, zevklere, ailelere ve kalbe sahip, gerçek kişiler olarak görmeye başlamışlardır (Hutchinson, Jaylyne N. and Romano, Rosalie M. Teaching for Social Justice. 254-269).

Oslo’daki Ringstabekk School’da öyküleştirme yöntemi 13-16 yaş arası öğrencilere yönelik olarak kullanılmıştır. Buradaki öğrenciler uluslar arası enerji teması doğrultusunda bir öyküleştirme ünitesi gerçekleştirmiştir.

Bu yönetime ilişkin olarak, 1997’de bir kitap yayınlanmıştır. “Jeff Creswell tarafından yazılmış olan “Creating Worlds, Constructing Meaning: The Scottish Storyline Method” öyküleştirme kavramının tanıtılmasına yardımcı olmaktadır.

Seattle’da (ABD) ve Sydney’de (Avustralya) öyküleştirme yönteminden yararlanılarak Sosyal Bilgiler ünitelerinin işlenmesini temel alan bir çalışma yapılmış (Margit, McGuire ve Brown, 1994) ve Sosyal Bilgiler üniteleri bir öykü etrafında sunulduğunda ve öğrencilerin katılımı sağlandığında bu konulara daha fazla ilgi duydukları sonucuna ulaşılmıştır. Sınıftaki çalışmalara bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor katılımı sağlanan öğrenciler öğrenmeye ve öğrenme amaçlarını keşfetmeye daha istekli hale gelmişlerdir.

Elsinore’de düzenlenen 2. Uluslar Arası Öyküleştirme Konferansı’nda Danimarka’daki Rosenlundskolen’in 8C sınıfı öğrencileri (14-15 yaş arası), öğretmenleri Simon Fought tarafından yazılan, “2. Dünya Savaşı sürecinde Danimarka’da söz konusu olan Anlaşma Politikası” na ilişkin öyküye yönelik olarak çalışmışlardır. Öğrencilerce Almanların Danimarka Hükümeti’ne yönelik tarihsel taleplerine uygun karakterler oluşturulmuştur ve bunlar analiz edilerek neler yapacaklarına karar verilmiştir. Bu öyküleştirmenin amacı, öğrencilere belirli bir içeriğin sunulması değil, Danimarka hükümetinin gerçekte neler yaptığına dair, öğrencilerin özgürlükleri sınırlandırılmaksızın derinlemesine bilgi edinmelerini sağlamaktır.

Danimarka’da hemşirelik alanında bir dersi olan “Sygeplejersken”de öyküleştirme yönteminin kullanımına dair bir makale yayınlanmıştır (Hoffman, 2005). Bu makalede 30 yeni hemşirelik öğrencisinden oluşan bir grubun eğitiminde, öyküleştirme yönteminden yararlanması esnasındaki deneyimler anlatılmıştır. Makalede bu yönteme ilişkin gerçeklerden söz edilmektedir ve bunun yanı sıra yöntemin eğitsel bir amaçla kullanımına yönelik somut yönlendirmelerde de bulunmaktadır. Öğrenciler “Sofie Clausen” adlı, hayali bir kahraman rolüne bürünmektedir. Böylece, kendi hastalarını oluşturmaktadırlar ve eğitimin teorik bölümünde öğrenilenlere odaklanmaya başlamaktadırlar.

İngiltere’de Kirkbymoorside CP School’da yaz tatilinin ardından, farklı sınıflarda öğrenim görmekte olan öğrenciler arasında işbirliği oluşmasını sağlamak

amacıyla öyküleştirme yönteminde yararlanılmıştır. Bu projenin başlangıcında öğrenciler Avrupa ülkeleri ve başkentleri konusunda çok az bilgiye sahipken proje sonrasında bu konuda oldukça fazla bilgi edindikleri gözlemlenmiştir (<<http://www.storyline-scotland.freeserve.co.uk/england.htm>>).

Yunanistan’da Anilio’dan genç bir Yunan öğretmen olan Ifigenia Ilipoulou, Strathclyde Üniversitesi’nde yüksek lisans tezinde öyküleştirme yöntemini ele almıştır. Bu çalışmasındaki temel amaç, Yunanistan’da ilköğretimin ilk yıllarında verilen hayat bilgisi dersine öyküleştirme yönteminde yer alan düşüncelerin uyarlanmasıdır (<<http://www.storyline-scotland.freeserve.co.uk/greece.htm>>).

İzlanda’da Kopavogur’da öğretmen olan Björk Eiriksdottir Jordanhill’de ve Akureyri’de danışman olan Rosa Eggertsdottir Cambridge’de yüksek lisans tezlerinde konu olarak öyküleştirmeyi ele almışlardır. Maria Steingrimsdottir ve Sigrun Guomundsdottir de öyküleştirmeden yararlanarak yüksek lisans diplomasına sahip olan diğer iki öğretmendir (<<http://www.storyline-scotland.freeserve.co.uk/island.htm>>).

Stavenger’deki Eğitim Fakültesi’nde öğretim elemanı olan Janne Fausganger, “Matematik İçerisinde ya da Dışında Öyküleştirme” adlı bir makale yazmıştır. Bu makalede, matematik öğretiminde öyküleştirmenin öykü içerisinde ya da yolda dört kez kullanım yollarına ilişkin örnekler sunulmaktadır.

Norveç’teki Ostfold Eğitim Fakültesi’nden Britt Ulseth Socrates programı içerisindeki Lingua-A projelerinden biri olan, dil öğretimi verecek kişilerin eğitiminde karşılıklı anlayışın yöneticiliğini yapmaktadır. “Dil Öğretmeninden Dillerin Öğretmeni Olmaya” yönelik projede, yabancı dil sınıflarında birden fazla dilin kullanımının yaygınlaştırılması konusunda yardımcı materyaller ortaya konması amaçlanmaktadır. Karşılıklı anlayış anahtar düşünceyken dil gelişimi ve kültürel farkındalık diğer amaçlardır. Bu amaçlara ulaşılmasında öyküleştirmeden yararlanılmaktadır. Singapur’da Jo Ann Netto, “Öyküleştirme Yöntemi Aracılığı ile Öğrencilerin Güdülenmesi” adlı bir makale yazmıştır.

Chulongkorn Üniversitesi Eğitim Dergisi'nde; Steve Bell tarafından yayınlanan Çevreyle İlgili Çalışmalarda Öyküleştirmenin Kullanımı adlı makale ve Walai Panich'in Çevre Eğitiminde Öyküleştirme Üniteleri-Tayland'a İlişkin Bir Durum Çalışması adlı makalesi yer almıştır.

ABD'de Julie A. Cooper "Altıncı Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Bilişsel Katılım" adlı makaleyi yazmıştır ve Dr.Rosalie M. Romano 'Forging an Educative Community: The Wisdom of Love, The Power of Understanding, and the Terror of it all' adlı tezi hazırlamıştır.

Türkiye'de ise öyküleştirme yöntemi fazla bilinmemekle birlikte bu konuya ilişkin olarak 2003 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde Serkan Yaşar Güney tarafından hazırlanmış olan "İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Öykü Tabanlı Öğrenme Yaklaşımına İlişkin Bir Durum Çalışması" adlı bir tez bulunmaktadır. Bu çalışmada, ilköğretim 5. sınıf öğretim programında son yapılan değişiklikten önce var olan Güzel Yurdumuz Türkiye ünitesi araştırmacı tarafından öyküleştirme yönteminden yararlanılarak işlenmiş ve ünite süresinde nelerin yapıldığı, öğrencilerin buna yönelik tepkileri ve yöntemin öğretim sürecinde ne derece etkili olabileceği de dahil edilerek ele alınmıştır. Buna göre yöntem; öğrencilerin düşünme, araştırma yapma, işbirlikli çalışma, süreç içerisinde somut nesnelere dayanarak yararlanma ve sunum yapma becerilerini geliştirmesi açısından etkili olmuştur. Bunun yanı sıra, öğretim programlarının bu yöntemde söz konusu olduğu gibi birleştirilmiş biçimde, dersler arasında bağlantılar kurularak hazırlanması durumunda ve Türkiye'de öğretmenlere bu yöntemin etkili bir biçimde tanıtılması sayesinde yöntemin uygulanabilirliği söz konusu olacaktır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma deseni, araştırmanın örnekleme, veri toplama araçları, uygulama süreci, araştırma ile ilgili verilerin nasıl toplandığı ve araştırmada elde edilen verilerin analizinde kullanılan istatistiksel yöntem ve tekniklere yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Deseni

Bu araştırmanın genel amacı Öyküleştirme Yöntemi'nin ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler dersindeki Ülkemizin Kaynakları ünitesindeki başarı düzeylerine etkisini incelemektir. Bu amaçla biri deney biri kontrol olmak üzere iki grup oluşturularak deney grubunda öyküleştirme yöntemi, kontrol grubunda ise geleneksel yaklaşıma dayalı öğretim uygulamaları yapılmıştır. Dolayısıyla araştırmada, aşağıda biçimsel gösterimi bulunan, “öntest-sontest kontrol gruplu” deneysel desenden yararlanılmıştır.

Tablo 1. Öntest-Sontest Kontrol Gruplu Desen

G ₁	R	O ₁₁	X	O ₁₂
G ₂	R	O ₂₁		O ₂₂

G: Deney ve kontrol grubu

R: Tesadüfi atama

O: Öntest ve sontest olarak kullanılan başarı Testi

X: Uygulama Süreci

3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırma, 2006-2007 eğitim ve öğretim yılı bahar döneminde Abant İlköğretim Okulu'nda öğrenim görmekte olan 6. sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Belirtilen ilköğretim okulunda bulunan iki 6. sınıftan biri (6-A) deney grubu, diğeri ise (6-B) kontrol grubu olarak belirlenmiştir.

Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin dağılımına ilişkin veriler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Deney ve Kontrol Gruplarının Cinsiyete Göre Dağılımı

	Kız	Erkek	Toplam
DENEY	12	9	21
KONTROL	11	10	21
TOPLAM	23	19	42

Tablo 2’de görüldüğü gibi deney grubunda 12’si kız, 9’u erkek olmak üzere toplam 21 ve yine kontrol grubunda 11’i kız, 10’u erkek olmak üzere toplam 21 öğrenci bulunmaktadır.

Araştırmada, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin konuya ilişkin ön bilgilerini yoklamak amacıyla, öğretim sürecinden önce, araştırmacı tarafından hazırlanmış olan, Sosyal Bilgiler dersi Ülkemizin Kaynakları ünitesine ait başarı testi öntest olarak uygulanmış ve elde edilen sonuçlar bakımından iki grup arasında manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığı test edilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Deney ve Kontrol Gruplarının Öntest Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Deney	21	32,43	10,15	40	-,341	.735
Kontrol	21	33,57	11,53			

p<0,05

Tablo 3 incelendiğinde, deney grubunda yer alan öğrencilerin ünite kapsamındaki kazanımlara ilişkin ön bilgi düzeyleri (\bar{X} =32,43) ile kontrol grubunda yer alan öğrencilerin ünite kapsamındaki kazanımlara ilişkin ön bilgileri (\bar{X} = 33,57) arasında manidar bir farklılığın bulunmadığı görülmektedir ($t_{(40)}= -,341$, $p<0.05$). Bu bulgu, öğretim öncesinde, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin, ünitenin geneline yönelik düşük düzeyde ön bilgiye sahip ve denk oldukları şeklinde yorumlanabilir.

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ünite kapsamındaki kazanımların her birine ilişkin ön bilgilere sahip oluş düzeyleri yine t testi ile analiz edilmiş ve Ek 3'te verilmiştir. Ek 3 incelendiğinde kazanımlar bazında da iki grupta yer alan öğrencilerin düşük düzeylerde ön bilgilere sahip oldukları ve gruplar arasında manidar farklılıkların bulunmadığı gözlemlenmiştir.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin Ülkemizin Kaynakları ünitesine ilişkin akademik başarılarını belirlemek amacıyla, araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan başarı testinden yararlanılmıştır.

Testin hazırlanması sürecinde, Sosyal Bilgiler Dersi 6. Sınıf Öğretim Programı'nda, belirtilen ünite kapsamında yer alan 7 kazanım temel alınmıştır. Kazanımlara yönelik hazırlanan sorular öğrencilerin harita, tablo ve grafik okumalarını; yorumlamalarda bulunmalarını, kestirimlerde bulunmalarını, yaratıcılıklarını kullanmalarını ve görüşlerini bildirmelerini gerektiren yapılarda hazırlanmıştır.

Testin hazırlanması sürecinde oluşturulan taslak sorular uzmanlara (ölçme değerlendirme uzmanı, alan uzmanı ve Türkçe uzmanı) incelenmiştir. Bunun yanı sıra soruların öğrenciler tarafından anlaşılabilirliğinin belirlenmesi amacıyla da 6. sınıf düzeyindeki öğrencilere okutularak gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Uzmanlardan gelen öneriler doğrultusunda gerekli değişiklikler yapılmış 15 soruluk nihai test oluşturulmuştur.

Hazırlanan testin güvenilirliğini kanıtlamak için test 30 kişilik bir gruba uygulanmış ve öğrencilerin sorulara verdikleri cevaplar üç farklı sosyal bilgiler öğretmeni tarafından puanlanmıştır. Üç puanlayıcının puanlamaları arasındaki uyum intraclass korelasyon katsayısı aracılığı ile tespit edilmiş uyum düzeyinin 0.98 olduğu tespit edilmiştir.

Bu bilgilerden hareketle testin uzman kanısına dayalı geçerliğe ve puanlayıcılar arası uyum güvenilirliğine sahip olduğu söylenebilir.

Geliştirilen testin nihai formu ek 1’de verilmiştir.

Daha önce belirtildiği üzere testte, ünitenin kazanımlarına uygun olarak hazırlanmış 15 soru yer almaktadır. Testten alınabilecek en yüksek puan 100 iken en düşük puan 0’dır. Hangi soruların hangi kazanımlarla ilişkili olduğu ve her bir sorunun puan karşılıkları aşağıda Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Soruların Kazanımlarla İlişkisi ve Puan Karşılıkları

Kazanımlar	Sorular	Puan	Toplam
Kazanım 1	1	19	33
	2	8	
	3	6	
Kazanım 2	4	3	9
	5	3	
	6	3	
Kazanım 3	7	12	18
	8	6	
Kazanım 4	9	3	3
Kazanım 5	10	3	6
	11	3	
Kazanım 6	12	23	28
	13	3	
	14	2	
Kazanım 7	15	3	3
Genel Toplam			100

Aşağıda ünite kapsamındaki kazanımlar ve kazanımlara yönelik hazırlanmış sorular için örnekler verilmiştir.

Örnek Kazanım: Ülkemizin kaynaklarıyla ekonomik faaliyetlerini ilişkilendirerek bunları ülke ekonomisindeki yerini ve önemini değerlendirir.

Örnek Soru: Murat bir maden mühendisidir ve çalıştığı şirket ona Türkiye üzerinde hangi madenlerin çıkarıldığını bulması görevini vermiştir. Siz de ona yardımcı olmak için, aşağıdaki madenlerin nerelerden çıkarıldığını bularak, yukarıdaki Türkiye haritası üzerinde işaretleyiniz.

- Demir
 - Altın
 - Boksit
 - Çinko
 - Krom
 - Kükürt
 - Toryum
 - Volfram
 - Linyit
 - Doğalgaz
- Bakır
 - Bor
 - Civa
 - Kaya Tuzu
 - Kurşun
 - Mermer
 - Uranyum
 - Taşkömürü
 - Petrol

Örnek Kazanım : Doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin insan yaşamına etkilerini tartışır.

Örnek Soru: Ağaçların olmadığı, suların kirletildiği, her yerin gökdelenlerle dolu olduğu, sanayi atıklarının tarım arazilerine ve içme sularına karıştığı, egzoz dumanları ve fabrika bacaları ile havanın kirletildiği bir dünya düşününüz. Böyle bir dünyada neler yapılamazdı?

3.4. Uygulama Süreci

Araştırmada, deney grubuna öyküleştirme yöntemine uygun olarak düzenlenmiş bir öğretim uygulanırken, kontrol grubuna ise geleneksel yöntemle

öğretim verilmiştir. Bu noktada, her iki grupta yapılacak öğretim uygulamalarında kullanılmak üzere araştırmacı tarafından 14 etkinlik hazırlanmıştır. Etkinlikler konusunda alan uzmanlarının ve yöntemin geliştiricisi Steve Bell'in görüşleri alınmıştır. Hazırlanan etkinlikler, 4 hafta boyunca, haftada 3 saat olmak üzere toplam 12 ders saati içinde uygulamaya konulmuştur. Deney grubunda etkinlikler, öyküleştirme yöntemi bağlamında, öğrenci merkezli bir biçimde uygulanmışken, kontrol grubunda ise öğretmen merkezli yaklaşımı temel alan geleneksel yöntemler uygulanmıştır. Kontrol grubunda uygulanan geleneksel yöntemde, genel olarak düz anlatım ve soru-cevap yöntemleri temel alınmıştır.

Uygulamalarda yer alan etkinliklere ilişkin bir örnek aşağıda verilmiştir.

Örnek Uygulama I - Deney Grubu

DERS	SOSYAL BİLGİLER
SINIF	6
YAKLAŞIK SÜRE	40' + 40'
ÖĞRENME ALANI	ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM
ÜNİTE	ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI
TEMEL	Araştırma, eleştirel düşünme
BECERİLER	
KAZANIMLAR	Ekonominin gelişmesine katkısı olan kurum ve kuruluşları tanıır.
MATERYALLER	Renkli kartonlar
<p>SÜREÇ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Öykünün kahramanın çeşitli kurumlarla (meslek odaları, ticaret odası...) işbirliği içerisinde olduğunu belirtmesi. 2. Bu kurumların hangileri olabileceğinin araştırılmasının istenmesi. 3. Öğrencilerin topladıkları bilgileri sınıfta paylaşımlarının sağlanması. 4. Sınıfta 5-6 kişilik grupların oluşturulması. 5. Gruplara renkli kartonların dağıtılması ve bu kurum ve kuruluşlara yönelik semboller oluşturmalarının istenmesi. 6. Grupların oluşturduğu sembollerin tüm sınıfla paylaşılması. 7. Ortaya çıkan ürünlerin sınıf panosunda sergilenmesi. 	

Öyküleştirme: Yatırımcının ekonominin gelişmesine katkısı olan çeşitli kuruluşlarla (Ticaret Odası...) işbirliği içerisine girmesi.

Anahtar Sorular:

1. Bir yatırımcı hangi kurumlarla bağlantı içerisinde olmalıdır?
2. Bu kurumların ülke ekonomisine katkıları nelerdir?

Öğrenci Etkinlikleri:

1. Öğrencilerin ülke ekonomisine katkısı olan kurum ve kuruluşları çeşitli kaynaklardan (internet, kitaplar...) araştırmaları.
2. Kendilerini bir yatırımcı olarak hayal ederek bunlarla ilişkilerini değerlendirmeleri.
3. Beyin Fırtınası ile bu kurumların ülke ekonomisine katkılarının listelenmesi.
4. Ortaya çıkan verilerin sınıfça tartışılması.

Sınıf Düzeni: Bireysel Bireysel Tüm sınıf Tüm sınıf

Materyaller: İnternet, Kitaplar, Yazı Tahtası

Öğrenme Çıktıları: Ekonominin gelişmesine katkısı olan kurum ve kuruluşların tanınması.

Öğretmen, öykünün kahramanı olan Ahmet Bey'in kurmuş olduğu şirketin çeşitli kuruluşlarla işbirliği içerisine gireceğinden söz etmiş ve şu soruyu öğrencilere yöneltmiştir:

- Bir yatırımcı hangi kurumlarla bağlantı içerisinde olmalıdır?

Öğrencilerin ülke ekonomisine katkısı olan kurum ve kuruluşları çeşitli kaynaklardan (kitaplar, internet...) araştırmalarının ardından, öğrencilerden alınan yanıtlar doğrultusunda Ahmet Bey'in Ticaret Odası ile işbirliğine girebileceğine karar verilmiştir.

Öğrencilerden kendilerinin birer yatırımcı olduklarını hayal etmeleri ve bu kurum ve kuruluşlarla ne tür bağlantılarının olabileceğini, kurumlarla ilgili olarak yapmış oldukları araştırmalardan yararlanarak düşünmeleri istenmiştir. Gönüllü

öğrencilerin düşüncelerini tüm sınıfla paylaşmalarının sağlanmış ve bunlar üzerinde konuşulmuştur.

Öğretmen tarafından öğrencilere şu soru sorulmuştur?

- Bu kurumların ülke ekonomisine katkıları nelerdir?

Beyin Fırtınası tekniğinden yararlanılarak bu kurumların ülke ekonomisine katkıları listelenerek tahtaya yazılmıştır. Sonuçta ortaya çıkanlar tüm sınıfta tartışılarak derse son verilmiştir.

Bu ders sonunda öğrenciler ekonominin gelişmesine katkısı olan kurum ve kuruluşları tanımışlardır.

Aynı kazanımın kontrol grubundaki işlenişi ise şu şekilde olmuştur:

Örnek Uygulama I - Kontrol Grubu

<p>DERS SINIF YAKLAŞIK SÜRE ÖĞRENME ALANI ÜNİTE TEMEL BECERİLER KAZANIMLAR MATERYALLER</p>	<p>SOSYAL BİLGİLER 6 40' + 40' ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI Araştırma, eleştirel düşünme Ekonominin gelişmesine katkısı olan kurum ve kuruluşları tanır.</p>
<p>SÜREÇ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ekonominin gelişmesine katkısı olan kurum ve kuruluşların neler olduğunun sorulması. 2. Ders kitabından ilgili bölümün okunması. 3. Ders kitabındaki metin hakkında sınıfta konuşulması. 4. Öğrenci çalışma kitabında yer alan alıştırmaların yapılması. 	

Dersin başlangıcında, öğretmen tarafından, öğrencilere ekonominin gelişmesine katkısı olan kurum ve kuruluşların neler olduğunu bilip bilmedikleri

sorulmuştur. Öğrencilerden gelen yanıtların ardından ders kitabında bu konuyla ilgili olan bölüm birkaç öğrenciye okutulmuş ve kitapta yazılı olanlar üzerine bir süre konuşulmuştur. Öğrencilerden çalışma kitaplarında yer alan alıştırmaları yapmaları istenmiş ve yanıtlar sınıfta değerlendirilerek doğru yanıtların ortaya konmasına çalışılmıştır.

Araştırmacı tarafından hazırlanan ve araştırma sürecinde kullanılan tüm etkinlikler Ek 2’de verilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin Ülkemizin Kaynakları ünitesine yönelik olarak, başarı testinden aldıkları ön test ve son test puanları belirlenmiştir. Bu kapsamda elde edilen veriler bir SPSS. 15 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Deney ve kontrol gruplarının eğitimden önceki ve sonraki başarı düzeyleri arasında istatistiksel açıdan manidar bir fark olup olmadığını test etmek için bağımlı gruplarda t-testi; deney ve kontrol gruplarının uygulamadan önceki başarı düzeyleri ile her iki grubun uygulamadan sonraki başarı düzeyleri arasında manidar bir fark bulunup bulunmadığını test etmek için ise bağımsız gruplarda t-testi istatistiksel tekniğinden yararlanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın amacı çerçevesinde elde edilen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

1. Deney ve kontrol gruplarının öntest puanlarının karşılaştırılmasına yönelik bulgular:

Öğretim uygulamalarının öncesinde, hem deney hem de kontrol grubuna öntest olarak verilen başarı testinden elde edilen puanlar bağımsız gruplar için t-testi ile analiz edilerek karşılaştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Deney ve Kontrol Gruplarının Öntest Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik t Testi Sonucu

Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	T	P
Deney	21	32.43	10.15	40	0.341	0.735
Kontrol	21	33.57	11,53			

P<0,05

Tablo 5'te görüldüğü üzere deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin öntest puanları arasında manidar bir farklılık bulunmamaktadır ($t_{(40)}=-0,341$, $p<0,05$). Deney grubunda yer alan öğrencilerin öğretim uygulamaları öncesi başarı düzeyleri ($\bar{X}=32,43$) ile kontrol grubunda yer alan öğrencilerin öğretim öncesi başarı düzeyleri ($\bar{X}=33,57$) birbirine oldukça yakındır. Bu bulgu iki grupta yer alan öğrencilerin öğretim öncesinde sahip olunan ön bilgi bakımından birbirlerine denk olduklarını göstermesi bakımından önemlidir. Diğer taraftan, testin 100 puan üzerinden puanlandığı düşünüldüğünde, hem deney grubundaki hem de kontrol grubundaki öğrencilerin, ünite kapsamındaki kazanımlarla ilişkili olarak

azımsanmayacak ölçüde bir ön bilgiye sahip oldukları görülmektedir. Sosyal bilgiler dersinde genişleyen çevre yaklaşımından yararlanılıyor olmasının ve bu nedenle de öğrencilerin üniteye öğretimi yapılmaya çalışılan kazanımlara dair önceki sınıflarda edinmiş olduğu bir takım temel bilgilere sahip olmalarının bu durum üzerinde etkisinin olduğu düşünülebilir. Bunun yanı sıra sosyal bilgiler dersinin yaşamla iç içe bir ders olması dolayısıyla öğrencilerin okul dışındaki yaşamlarında bu dersin içeriğinde var olan konularla karşılaşma olasılıklarının yüksek olmasının da bu sonuçta etkili olması mümkündür.

2. Deney grubunun öntest-sontest puanlarının karşılaştırılmasına yönelik bulgular:

Öğretim uygulamalarının öncesi ve sonrasında, deney grubuna öntest ve sontest olarak uygulanan başarı testinden elde edilen puanlar bağımlı gruplar için t-testi ile analiz edilerek karşılaştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Deney Grubunun Öntest-Sontest Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik t Testi Sonucu

Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	T	P
Deney	21	32.43	10.15	20	-30.341	0.000*
Kontrol	21	82.00	10.35			

P<0,05

Tablo 6 incelendiğinde deney grubunda yer alan öğrencilerin öğretim öncesi sahip oldukları başarı düzeyi (\bar{X} =32,43) ile öğretim sonrası başarı düzeyi (\bar{X} = 82,00) arasında manidar bir farklılığın bulunduğu görülmektedir ($t_{(20)}=-30,341$, $p<0.05$). Bu bulgu, öyküleştirme yönteminin, ünite kapsamındaki kazanımların öğrenciler tarafından kazanılmasında oldukça etkili olduğu şeklinde yorumlanabilir.

3. Kontrol grubunun öntest-sontest puanlarının karşılaştırılmasına yönelik bulgular:

Öğretim uygulamalarının öncesi ve sonrasında, kontrol grubuna öntest ve sontest olarak uygulanan başarı testinden elde edilen puanlar bağımlı gruplar için t-testi ile analiz edilerek karşılaştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Kontrol Grubunun Öntest-Sontest Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik t Testi Sonucu

Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	P
Deney	21	33.457	11.53	20	-8.077	0.000*
Kontrol	21	63.62	14.66			

P<0,05

Tablo 7 incelendiğinde kontrol grubunda yer alan öğrencilerin öğretim öncesi sahip oldukları başarı düzeyi (\bar{X} =33,57) ile öğretim sonrası başarı düzeyi (\bar{X} = 63,62) arasında manidar bir farklılığın bulunduğu görülmektedir ($t_{(20)}=-8,077$, $p<0.05$). Bu bulgu, geleneksel yaklaşıma dayalı öğretim uygulamalarının, ünite kapsamındaki kazanımların öğrenciler tarafından kazanılmasında etkili olduğu şeklinde yorumlanabilir.

4. Deney ve Kontrol gruplarının -sontest puanlarının karşılaştırılmasına yönelik bulgular:

Öğretim uygulamalarının öncesi ve sonrasında, kontrol grubuna öntest ve sontest olarak uygulanan başarı testinden elde edilen puanlar bağımlı gruplar için t-testi ile analiz edilerek karşılaştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 8. Deney ve Kontrol Gruplarının Sontest Puanlarının Karşılaştırılmasına Yönelik t Testi Sonucu

Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	P
Deney	21	82.00	10.35	40	4.69	0.000*
Kontrol	21	63.62	14.66			

P<0,05

Tablo 8’de görüldüğü üzere deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin sontest puanları arasında manidar bir farklılık bulunmaktadır ($t_{(40)}=4,69$, $p<0,05$). Deney grubunda yer alan öğrencilerin öğretim uygulamaları sonrası başarı düzeyleri ($\bar{X}=82,00$) kontrol grubunda yer alan öğrencilerin öğretim sonrası başarı düzeylerinden ($\bar{X}=63,62$) oldukça yüksektir. Bu durum deney grubundaki öğrencilerin ünite kapsamındaki kazanımlarla sahip oluş düzeylerinin kontrol grubundaki öğrencilere oranla çok daha ileri bir safhada olduklarını göstermektedir.

Elde edilen bu bulgu, öğrenci başarısına etkisi bakımından öyküleştirme yönteminin, geleneksel yaklaşıma dayalı öğretim uygulamalarından daha etkili olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Öyküleştirme yönteminin öğrencilerin derse yönelik ilgilerini artırmış olmasının, süreçte uygulanan etkinliklerin, doğrudan bilgi aktarımı yerine öğrencilerin önceki deneyimlerinden yola çıkılarak öğrenmenin gerçekleştirilmesinin ve öğrencilerin üniteye ilişkin konulara ilişkin önceden sahip oldukları bilgilerin var olmasının bu durum üzerinde etkili olduğu düşünülebilir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde ilk olarak araştırmada elde edilen bulguların yorumları, araştırmanın problemi ve ilgili literatür dikkate alınarak tartışılmıştır. Sonraki aşamada ise bu bulguların sosyal bilgiler öğretimine, öğrenme ve öğretim sürecine ve genel anlamda eğitime yönelik araştırmalara ilişkin doğurgularına yer verilmiştir.

5.1. Tartışma

Sosyal bilgiler, öğrencilerin kendilerini, içerisinde yaşadıkları ülkeyi, toplumu ve dünyayı geçmiş, bugün ve gelecek bağlamında tanımlarını sağlayan bir derstir. Bu ders aracılığı ile sorumluluklarını bilen ve bunları yerine getiren bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Bunun yanı sıra, etkili birer vatandaş olarak devlete karşı görev ve sorumluluklarının bilincinde olan ve ülkesinin refahı için çalışan bireylerin yetiştirilmesi ve bir bakıma geleceğin şekillendirilmesi temel amaçlardan biridir.

Bu dersin Türk eğitim sisteminde genellikle yanlış yorumlandığı ve ilköğretim düzeyindeki öğrencilere yaşadıkları dünyanın tanıtılması ve bu dünyada mutlu bir birey olarak var olmak için gerekli yaşam becerilerinin kazandırılması yerine, onların düzeyinin çok üstündeki tarih, coğrafya ve vatandaşlık konularının aktarılması yoluna gidildiği bir gerçektir. Oysa sosyal bilgilerin yer aldığı içerik yaşamla birebir ilintilidir ve bu dersi etkili bir biçimde vermek için gerekli materyallerin büyük bölümü de yakın çevremizde yer almaktadır. Program geliştirme uzmanlarının, ders kitabı yazarlarının ve öğretmenlerin yapmaları gereken çevrenin sunmuş olduğu bu zengin olanakların farkına varmak ve öğrencilerin de bunları fark etmelerini sağlamaktır. Ayrıca bu ders kapsamında kullanılacak bir çok yöntem

ve teknik de söz konusudur. Bu yöntem ve teknikler öğrenme ortamını zenginleştirmekte, farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilerin konuyu kavramalarına olanak tanımakta, öğrenmeyi kalıcı ve eğlenceli bir hale getirmektedir. Bunlardan biri de İskoçya'da geliştirilmiş ve Türkçe'ye Öyküleştirme Yöntemi olarak çevrilmiş olan Storyline Metodu'dur. Bu yöntemde öğrenme-öğretim süreci bir öykü olarak görülmekte ve yapılan etkinliklerde bu öykünün bölümlerini oluşturmaktadır. Anahtar sorular aracılığı ile öğretmen tarafından yönlendirilen bu öykü, öğrencilerce geliştirilmektedir. Her öyküde olduğu gibi burada da giriş, gelişme ve sonuç bölümleri yer almaktadır. Öykülerde okuru meraklandıran ve öyküye devam etme isteği duymasını sağlayan düğüm bölümleri, bu yöntemde de yer almaktadır. Böylece öğrenciler bir aşama sonrasında neler olacağını öğrenmek için arzu duymakta ve öğrenmeye yönelik güdülenmektedir. Bu çalışmada, öğrencilere eğlenceli bir öğrenme olanağı sunan öyküleştirme yönteminin Sosyal Bilgiler dersi Ülkemizin Kaynakları ünitesindeki öğrenci başarısına etkisi araştırılmıştır.

Araştırmanın bulguları, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin yöntemin uygulanmasından önce, üniteye ilişkin başarı düzeylerinin düşük ve birbirine yakın olduğunu göstermektedir. Başka bir deyişle, öğretim sürecinin başlangıcında, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin Ülkemizin Kaynakları ünitesinde yer alan konulara yönelik başarı düzeyleri arasında istatistiksel açıdan manidar bir fark bulunmamaktadır. Araştırmanın başlangıcında öğrencilere verilmiş olan ön-testin sonuçları bu bağlamda değerlendirildiğinde, ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin, uygulama öncesinde ünite kapsamındaki konulara yönelik başarılarının düşük olduğu ancak bununla birlikte göz ardı edilemeyecek derecede de bilgiye sahip oldukları görülmektedir.

Araştırmada, ilgili ünite kapsamındaki kazanımlar deney grubundaki öğrencilere öyküleştirme yönteminden yararlanılarak sunulmuştur. Öğrenme sürecinin başında ve sonunda öğrencilerin üniteye ilişkin başarı düzeylerinin belirlenmesi amacıyla, araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan başarı testi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, öyküleştirme yöntemiyle öğrenen deney grubu öğrencilerinin uygulamadan önceki ve sonraki başarı düzeyleri arasında, istatistiksel açıdan 0.05 düzeyinde manidar bir farklılık bulunmuştur. Başka bir deyişle,

öyküleştirme yönteminden yararlanılarak yapılan öğretim uygulamasının bu ünitedeki başarı üzerinde olumlu etkisinin olduğu görülmüştür.

Öyküleştirme yönteminde yararlanılan öğrenme sürecinde, öğrencilerin sürece etkin katılımına, araştırmacı tarafından hazırlanmış olan sınıf içi ve dışı etkinlikleri uygulamaya koymalarına, ünitenin kazanımları doğrultusundan yönlendirilen öyküyü geliştirirken ortaya çıkarmış oldukları etkinlikleri paylaşımlarına ve hem bireysel olarak hem de grup içerisinde etkili bir biçimde çalışmalarına dikkat edilmiştir. Öğrencilerin hazır bulunuşluluk düzeylerine, gelişim özelliklerine, bireysel niteliklerine, ünitenin ve yöntemin gerekliliklerine uygun olarak hazırlanmış olan etkinliklerin öğrencilerin Ülkemizin Kaynakları ünitesindeki başarılarını artırdığı söylenebilir. Araştırmanın bu bulgusu, sosyal bilgiler dersindeki öğrenme-öğretim sürecinde, ünitelerin içerik ve işlenişinin yeniden yapılandırılması bakımından yol gösterici bir nitelik taşımaktadır.

Araştırmada, kontrol grubuna geleneksel yöntemle öğretim verilmiştir ve deney grubunda olduğu gibi, Ülkemizin Kaynakları ünitesine yönelik, öğretimden önceki ve sonraki başarı düzeyleri, araştırmacı tarafından hazırlanmış olan başarı testi aracılığıyla belirlenmiştir. İlköğretim ikinci kademedeki, 2005-2006 eğitim-öğretim yılı itibarıyla 6. sınıf düzeyinde yeni öğretim programlarının uygulanmasına başlanmasına ve bu öğretim programında da yapılandırmacı anlayışın benimsenmiş olmasına rağmen, kontrol grubunda geleneksel yöntemlerin kullanım nedeni okuldaki öğretmenin hala bu yönde öğretim vermeye devam etmesidir. Kontrol grubundaki öğrencilerin, başarı testinden öğretim uygulamasının öncesinde ve sonrasında almış oldukları puanlar karşılaştırıldığında, istatistiksel açıdan manidar bir farklılığın bulunduğu ancak kontrol grubundaki öğrencilerin son testten aldıkları puanların deney grubuyla karşılaştırıldığında oldukça düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Bu noktada, geleneksel yöntemlerle öğrenen öğrencilere verilen öğretimin, onların Ülkemizin Kaynakları ünitesindeki başarı düzeyleri üzerinde, öyküleştirme yöntemiyle öğrenen öğrencilere oranla, fazla etkili olmadığı söylenebilir.

Araştırmada, öyküleştirme yöntemi aracılığı ile öğrenen deney grubundaki öğrencilerin, süreç sonunda Ülkemizin Kaynakları ünitesindeki başarı düzeyleri ile

geleneksel yöntemlerle öğrenen kontrol grubundaki öğrencilerin, süreç sonunda bu üniteye yönelik başarı düzeyleri karşılaştırılmıştır. Öğrencilerin uygulamadan sonraki başarı düzeyleri incelendiğinde, istatistiksel açıdan, deney grubu lehine, .05 düzeyinde manidar bir farklılık bulunmuştur. Başka bir deyişle, öyküleştirme yönteminde yararlanılarak sunulan öğrenme-öğretme sürecinin, öğrencilerin başarılarını geliştirmede daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada, Ülkemizin Kaynakları ünitesinde yer alan yedi kazanımın her birine ilişkin olarak deney ve kontrol grubunki öğrencilerin başarı düzeyleri de karşılaştırılarak istatistiksel açıdan manidar bir farklılığın bulunup bulunmadığı incelenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre yedi kazanımın her biri için de daha yüksek puanlar aldıkları ve aralarındaki puan farklarının istatistiksel olarak manidar olduğu görülmüştür. Başka bir deyişle, öyküleştirme yönteminden yararlanan deney grubundaki öğrencilerin bu ünitenin kazanımlarının her birine yönelik başarı düzeyleri, geleneksel yöntemlerin kullanıldığı kontrol grubundaki öğrencilerin başarı düzeylerinden daha yüksektir. Diğer taraftan, deney grubundaki öğrencilerin kazanımlarla ilişkili başarı düzeyleri ile kontrol grubundaki öğrencilerin kazanımlara ilişkin başarı düzeyleri ayrı ayrı karşılaştırılmıştır. Sonuç olarak, deney grubundaki öğrencilerin her bir kazanımla ilişkili öntest ve sontest puanları arasında istatistiksel açıdan, .05 düzeyinde manidar bir farklılığın olduğu, ancak kontrol grubundaki 1, 3 ve 4. kazanımlarla ilişkili öntest sontest puanları arasında istatistiksel açıdan .05 düzeyinde manidar bir farklılığın bulunduğu, 2, 5, 6 ve 7. kazanımlarla ilişkili öntest sontest puanları arasında ise istatistiksel anlamda .05 düzeyinde manidar bir farklılığın bulunmadığı görülmüştür. Araştırmanın bu bulgusu, ünitenin genelini yanı sıra, kazanımlara göre de öyküleştirme yönteminin daha etkili olduğunu göstermektedir.

Kazanımların her biri için yapılan analiz sonuçları ek 3'te verilmiştir.

5.2. Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, Öyküleştirme Yöntemi'nden yararlanılarak sunulan öğretimin, ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin, sosyal bilgiler dersi kapsamında yer alan Ülkemizin Kaynakları ünitesindeki başarı düzeylerine etkisi araştırılmıştır. Çalışmanın ilk aşamasında, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin Ülkemizin Kaynakları ünitesine yönelik önbilgileri tespit edilmiştir. Deney grubundaki öğrencilere Öyküleştirme Yöntemi'nden yararlanılarak öğretim verilirken, kontrol gruplarına geleneksel yöntemle öğretim verilmiştir. Öğretim süreci sonunda da yine deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin Ülkemizin Kaynakları ünitesindeki başarı düzeyleri aynı test kullanılmak suretiyle tespit edilmiştir. Öyküleştirme yönteminin, ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin, sosyal bilgiler dersi kapsamında yer alan Ülkemizin Kaynakları ünitesindeki başarı düzeylerine etkisinin belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Öğrencilerin, sosyal bilgiler dersindeki Ülkemizin Kaynakları ünitesine yönelik ön bilgilerinin, uygulamadan önce düşük, ancak azımsanmayacak bir ölçüde olduğu görülmüştür.

2. Öyküleştirme Yöntemi'yle yapılan öğretim, öğrencilerin başarı düzeylerinin artmasında etkili olmuştur.

3. Geleneksel yöntemle yapılan öğretim, öğrencilerin bu üniteye ilişkin başarılarının artmasına, deney grubundakine oranla, daha az katkı sağlamıştır.

4. Öyküleştirme yönteminden yararlanarak öğrenen öğrencilerin, üniteye ilişkin kazanımların her birine yönelik başarı düzeyleri, uygulama sürecinde büyük gelişme göstermiştir.

5. Geleneksel yöntemlerle öğrenen öğrencilerin, üniteye ilişkin kazanımların her birine yönelik başarı düzeyleri, uygulama sürecinde gelişme göstermekle birlikte öyküleştirme yöntemiyle öğrenen öğrencilerin gerisinde kalmıştır.

Elde edilen bu sonuçlara dayanarak; Öyküleştirme Yöntemi'nin, öğrencilerin, sosyal bilgiler dersi kapsamında yer alan Ülkemizin Kaynakları ünitesindeki başarı düzeylerini artırmada etkili olduğu söylenebilir.

İlköğretim 6. sınıf öğrencileri üzerinde ve sosyal bilgiler öğretiminde kullanılacak yöntemler boyutuna yönelik olarak yapılan bu çalışmanın bulgularına dayanarak sosyal bilgiler öğretimine ve yapılacak ilgili araştırmalara yönelik şu öneriler getirilmiştir.

5.2.1. Sosyal Bilgiler Öğretimine Yönelik Öneriler

1. Sosyal bilgiler öğretimi programında belirlenen amaçları, öğrencilere kazandırabilmek için, öğretmen tarafından programdaki felsefe, yaklaşım, vizyon ve temel öğeler hedef alınarak öğrenme-öğretim durumları hazırlanmalıdır.

2. Öğrencilere sunulan sosyal bilgiler öğretiminde farklı yöntemlere, tekniklere ve araç-gereçlere yer verilmelidir.

3. Sosyal bilgiler öğretiminde öğretmen merkezli değil, öğrenci merkezli yöntem ve tekniklere ağırlık tanınmalı ve öğrenciler etkin kılınmalıdır.

5.2.2. Yapılacak Araştırmalara Yönelik Öneriler

1. Bu araştırma, ilköğretim düzeyindeki öğrenciler üzerinde yapılmıştır. Benzer çalışmalar ortaöğretim ve yüksek öğretim gibi diğer öğretim kademelerinde de yapılmalıdır.

2. Bu araştırma, sosyal bilgiler dersine yönelik olarak yapılmıştır. Farklı derslere yönelik olarak da benzer çalışmalar yapılmalıdır.

3. Öyküleştirme yönteminin öğrencilerin yaratıcılığını nasıl etkilediğine ilişkin araştırmalar yapılmalıdır.

4. Öyküleştirme yönteminin öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını nasıl etkilediğine ilişkin araştırmalar yapılmalıdır.

5. Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına, eğitim fakültelerinde sunulan öğretimde farklı yöntem ve tekniklerin öğretimine ne düzeyde yer verildiğinin belirlenmesine yönelik de araştırmalar yapılmalıdır.

6.Öğretmen adaylarına hizmet öncesi eğitimlerinde verilen hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi dersinin yeni sosyal bilgiler programına uygun olup olmadığı üzerine araştırmalar yapılmalıdır.

7.Dünyanın farklı ülkelerinde geliştirilmiş olan yöntem ve tekniklerin ülkemizde tanıtılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

Arseven, A. D. (1994). **Alan Araştırma Yöntemi –İlkeler Teknikler, Örnekler.** Ankara. Gül Yayınevi.

Barr, I. (1988). **The Storyline Approach to Topic Work in Primary Schools: A Structural Analysis. The Netherlands: National Institute for Curriculum Development.** Report of the Seminar of Topic Based Approaches to Learning and Teaching in Primary Education.

<[http://: www.storyline.org/history3.htm](http://www.storyline.org/history3.htm), 18.04.2007-16.15>

Barth, James L. ve Demirtaş, A. (1996). **İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretimi.** Ankara: YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi.

Barth, James L. ve Demirtaş, A. (1997). **İlköğretim Sosyal Bilgiler Öğretimi.** Ankara: YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi.

Bell, S. **“The Flexibility of the Topic Approach. The Netherlands: National Institute for Curriculum Development. Report of the Seminar of Topic Based Approaches to Learning and Teaching in Primary Education.”**

<[http://:www.storyline.org/history2.htm](http://www.storyline.org/history2.htm), 18.04.2007-16.15>

<[http://:www.storyline.org/history3.htm](http://www.storyline.org/history3.htm), 18.04.2007-16.15>

<[http://:www.storyline.org/history4.htm](http://www.storyline.org/history4.htm), 18.04.2007-16.15>

Bell, S. **Storyline Around The World**

<[http://:www.storyline-scotland.freemove.co.uk/island.htm](http://www.storyline-scotland.freemove.co.uk/island.htm)>

<[http://:www.storyline-scotland.freemove.co.uk/usa.htm](http://www.storyline-scotland.freemove.co.uk/usa.htm)>

<[http://:www.storyline-scotland.freemove.co.uk/sweden.htm](http://www.storyline-scotland.freemove.co.uk/sweden.htm)>

<<http://www.storyline-scotland.freemove.co.uk/finland.htm>>

<<http://www.storyline-scotland.freemove.co.uk/bahrain.htm>>

<<http://www.storyline-scotland.freemove.co.uk/belgium.htm>>

<<http://www.storyline-scotland.freemove.co.uk/england.htm>>

<<http://www.storyline-scotland.freemove.co.uk/greece.htm>>

<<http://www.storyline-scotland.freemove.co.uk/thailand.htm>>

<<http://www.storyline-scotland.freemove.co.uk/denmark.htm>>

Brooks, J.G ve Brooks, M.G. (Kasım, 999). **The Courage To Be Constructivist**. Educational Leadership.

Bilen, M. (1996). **Plandan Uygulamaya Öğretim**. Ankara: Web Ofset.

Chapin, J.R. ve Messick R. G. (1999). **Elementary Social Studies (4th ed.)**. New York&London: Longman

Chiodo, J. J. (2003). Definition of Social Studies. http://faculty-staff.ou.edu/C/John.J.Chiodo-1/admat_defss-html, 23.08.2003

Creswell, J. (1997). **Creating Worlds – constructing meaning (The Scottish Storyline Method)**. Portsmouth: Heinemann.

Demirel, Ö. (1997). **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Demirel, Ö. (2000). **Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı**. Ankara: PegemA Yayınları.

Erdem, E. (2001). **Program Geliştirmede Yapılandırmacılık Yaklaşımı**. Ankara: Yüksek Lisans Tezi.

Erden, M. (1998). **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Erden, M. (1998). **Sosyal Bilgiler Öğretimi**. İstanbul: Alkım Yayınları.

Erginer, Ergin. (2000). **Öğretimi Planlama, Uygulama ve Değerlendirme**. Ankara: Anı Yayıncılık.

Ertürk, S. (1998). **Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Meteksan Matbaacılık.

Fidan, N. (2000). **Okulda Öğrenme ve Öğretme**. Ankara: Alkım Yayınları

Gardner, W. Demirtaş, A. Doğanay, A. (1997). **Sosyal Bilimler Öğretimi**. İstanbul: Alkım Yayınları.

Gözütok, D. (2004). **Öğretmenliğimi Geliştiriyorum**. Ankara: Siyasal Yayınevi.

Güney, S.Y.(2003) İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Öykü Tabanlı Öğrenme Yaklaşımına İlişkin Bir Durum Çalışması. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

Harkness, S. (Ağustos, 1993) .

<<http://www.storyline.org/history1.htm>, 18-04.07>

Jacobs, H. H. (1989). “**İnterdisciplinary Curriculum: Design and Implementation**. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development,”

<<http://www.storyline.org/history3.htm>, 18.04.2007-16.30>

Kaptan, S. (1998). **Bilimsel Araştırma Teknikleri**. Ankara: Tekışık Web Ofset.

Karasar, N. (1999). **Bilimsel Araştırma Yöntemi – Kavramlar, İlkeler, Teknikler**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Karasar, N. (2000). **Araştırmalarda Rapor Hazırlama**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Küçükahmet, L. (1998). **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. İstanbul: Alkım Yayınları.

Nas, R. (2000). **Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi**. Bursa: Ezgi Kitabevi.

Özkan, B. (2001). **Yapılanmacı Öğrenme Ortamlarında Özgün Etkinlik ve Materyal Kullanımının Etkililiği**. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, (Yayımlanmamış Doktora Tezi)

Özden, Y. (2003). **Öğrenme ve Öğretme**. Ankara: PegemA Yayıncılık.

Öztürk, C. Dilek, D. (2003). **Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi**. Ankara: PegemA Yayıncılık.

Rendell, F. **Topic Study How and Why?** Glasgow, Scotland: İnservice Education: Jordanhill College.

<[http://: www.storyline.org/history5.htm](http://www.storyline.org/history5.htm), 18.04.2004-16.30>

Saban, A. (2000). **Öğrenme ve Öğretme Süreci**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Seefeldt, C. (1984). **Social Studies for the Preschool-Primary Child.** USA: Bell & Howell Company.

Senemođlu, N. (1997). **Gelişim Öğrenme ve Öğretim.** Ankara: Spot Matbaası.

Sönmez, V. (2005). **Hayat ve Sosyal Bilgiler Öğretimi Öğretmen Kılavuzu.** Ankara: Anı Yayıncılık

Sunal, C.S ve Haas M. (1993). **Social Studies and The Elementary/Middle School Student.** New York: Harcourt, Brace Javanovich.

Tekin, H. (1979). **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme.** Ankara: Mars Matbaası.

Ün Açıkğöz, K. (2000). **Etkili Öğrenme ve Öğretme.** İzmir: Kanyılmaz Matbaası.

Varış, F. (1988). **Eğitimde Program Geliştirme: Teori ve Teknikler.** Ankara: A. Ü. Eğitim Fakóltesi Yayınları.

Yıldırım A ve şimşek H. (1999). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Teknikleri,** Ankara: Seçkin Yayınevi.

-----.(2005). **İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersi.** Ankara: MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı.

Wilson, B. G (ED.). (1996) **Constructivist Learning Environments,** USA: Educational Technology Publications.

EKLER

EK I
BAŞARI TESTİ

ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI

Adı-Soyadı :

Sınıfı :

1. Murat bir maden mühendisidir ve çalıştığı şirket ona Türkiye üzerinde hangi madenlerin çıkarıldığını bulması görevini vermiştir. Siz de ona yardımcı olmak için, aşağıdaki madenlerin nerelerden çıkarıldığını bularak, yukarıdaki Türkiye haritası üzerinde işaretleyiniz.

- Demir - Bakır
- Altın - Bor
- Boksit -Civa
- Çinko -Kaya Tuzu
- Krom -Kurşun
- Kükürt -Mermer
- Toryum - Uranyum
- Volfram - Taşkömürü
- Linyit - Petrol

- Doğalgaz

2. Aşağıdaki kaynaklar olmasaydı nelerin yapılamayacağını ve ülkemizin bundan nasıl etkileneceğini düşünerek, boşlukları doldurunuz.

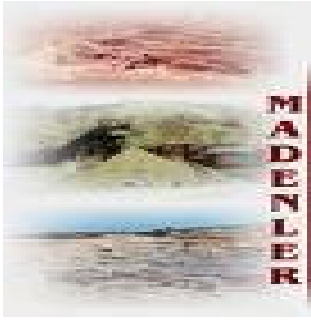

Akarsular olmasaydı;

.....

.....

.....

Madenler olmasaydı;

.....

.....

.....

.....

Tarım ürünleri olmasaydı;

.....

.....

.....

.....

Ormanlar olmasaydı;

.....

.....

.....

.....

3.

TÜRKİYE’NİN EKONOMİK GÖSTERGELERİ					
	2002	2003	2004	2005 (1)	2006 (1)
GAYRİ SAFİ MİLLİ HASILA (GSMH) (2)					
Cari fiyatlarla (Milyon YTL)	275.032	356.681	428.932	486.401	132.861
Fert başına GSMH (YTL)	.950	5.079	.028	.749	
GSMH - SEKTÖREL BÜYÜME HIZLARI					
Tarım	7,4	-2,4	2,0	5,7	-1,1
Sanayi	7,9	7,3	9,3	6,8	10,4
Hizmetler	6,0	5,1	8,1	7,6	5,9
GSMH	7,9	5,9	9,9	7,6	8,5
GSYİH - SEKTÖREL DAĞILIM (%)					
Tarım	13,0	13,4	12,9	1,1,9	5,2
Sanayi	19,7	18,5	18,9	19,2	22,7
Hizmetler	67,3	68,2	68,2	69,0	72,1

- Yukarıdaki tabloya göre Türkiye’nin gayrisafi milli hasılası 2002-2006 yılları arasında nasıl bir değişim göstermektedir?

.....

.....

.....

-
-
- Ülkemizdeki çeşitli sektörleri 2006 yılındaki büyüme hızlarını gözönünde bulundurarak, en fazla büyümeyi gerçekleştirenden en düşük büyümeyi gerçekleştirene doğru sıralayınız.
-
-
-
-
-

- Gayrisafi milli hasılanın sektörlere göre dağılımı nedir?
-
-
-
-

4. Bir şirket kurup, çeşitli alanlara yatırım yapmayı düşünüyorsunuz. Türkiye'nin coğrafi özelliklerini de düşünerek hangi alanlara, neden yatırım yapacağınızı yazınız.

.....

.....

.....

.....

5. Şirkette üretilen ürünleri nerelere pazarladınız? Neden?

.....

.....

.....

.....

6. Şirketinizin Türkiye ekonomisine katkıları neler olurdu?

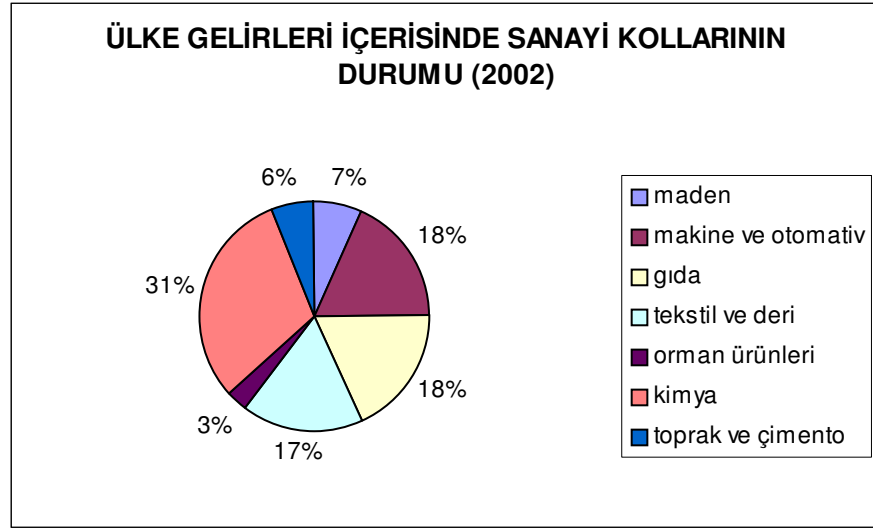
.....

.....

.....

.....

7.

2002 yılı verilerine göre;

- En fazla gelir getiren ekonomik faaliyet:

.....

- En çok gelir getiren ilk üç sanayi kolu:

.....

- Gıda sanayi kolunda önemli faaliyetler:

.....

.....

- Ülkemiz için kimya sanayi kolunun önemi:

.....

- En az gelir getiren sanayi kolu:

.....

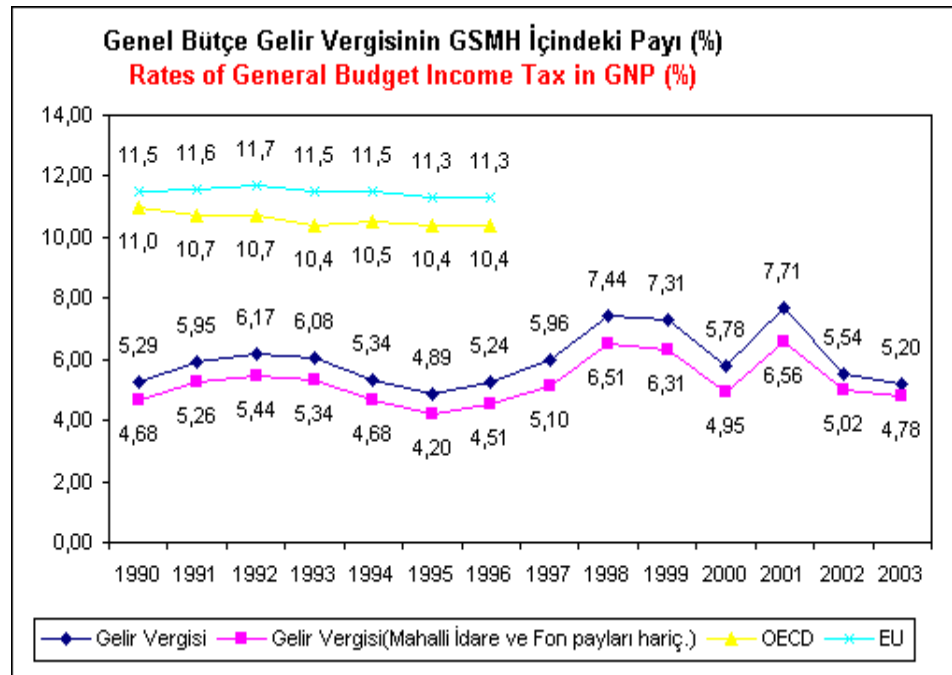
.

- Maden sanayi koluna giren kaynaklar arasında örnek olarak

.....

..... girmektedir.

8.

Yukarıdaki tabloyu inceleyerek, şu soruları yanıtlayınız.

• Gelir vergisinin 1998 yılında gayrisafi milli hasıla içindeki oranı nedir?

.....

• 1990-2003 yılları arasında gelir vergisinin gayrisafi milli hasıla içerisindeki oranında nasıl bir değişim görülmektedir?

.....

.....

• Vergi alınmasaydı, ülke açısından ne tür sorunlarla karşılaşılabilirdi?.....

.....

.....

.....

9. Anıl ve annesi markete giderek alışveriş yapmışlar ve karşılığında da fiş almışlardır. Her alışverişe gittiklerinde bir de fiş için beklemek Anıl için çok sıkıcıydı. Almasalar ne olurdu sanki? Anıl bu soruyu annesine sormaya karar verdi. Sizce Anıl'a annesi nasıl bir cevap olabilir?

.....

.....

.....

10. Merve, bir orman köyünde oturuyor ve köyelerine gelen bir inşaat firmesinin sahibi köylülere betonarme evler yapacaklarını söyledi. Bunun için de bir çok ağacın kesilmesi gerekecek. Merve bu duruma üzülüyor ve köylüleri uarmaya çalışıyor. Sizce bu durumun Merve'nin köyü için sonuçları ne olur?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. Ağaçların olmadığı, suların kirletildiği, her yerin gökdelenlerle dolu olduğu, sanayi atıklarının tarım arazilerine ve içme sularına karıştığı, egsoz dumanları ve fabrika bacaları ile havanın kirletildiği bir dünya düşününüz. Böyle bir dünyada neler yapılamazdı?

.....

.....

.....

.....

.....

12.

Yukarıdaki resimleri inceleyiniz. Hangi meslekleri görmektesiniz ve bu mesleklerin yaşamımıza katkıları nelerdir?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

13. Resimdeki mesleklere ait iş ilanı verecek olsaydınız, her bir mesleğe uygun olarak hangi özellikleri arardınız?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

14. Nitelikli insan gücü kavramı sizce ne anlama gelmektedir?

.....

.....

.....

.....

.....

15. İleride seçmeyi düşündüğünüz meslek hangisidir? Bu meslek hangi özelliklere sahip olunmasını gerektirmektedir?

.....

.....

.....

.....

EK II
ETKİNLİKLER

DENEY GRUBUNDA UYGULANMIŞ OLAN ETKİNLİKLER

ETKİNLİK I

DERS SINIF YAKLAŞIK SÜRE ÖĞRENME ALANI ÜNİTE TEMEL BECERİLER KAZANIMLAR MATERYALLER	SOSYAL BİLGİLER 6 40' + 40' ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI Araştırma, girişimcilik, tablo ve grafik okuma, basit istatistiki verileri yorumlama. Ülkemizin kaynaklarıyla ekonomik faaliyetleri ilişkilendirerek bunların ülke ekonomisindeki yerini ve önemini değerlendirir. Türkiye Haritası
<p style="text-align: center;">SÜREÇ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Öğrencilere öykü kahramanının kurmayı düşündüğü işletme için, Türkiye'deki kaynakları araştırdığının ve ona yardımcı olunacağına söylenmesi. 2. Öğrencilerin 5-6 kişilik gruplara ayrılması ve gruplardan çeşitli kaynaklardan (internet, kitaplar...) Türkiye'deki kaynakları araştırmalarının istenmesi. 3. Grupların araştırma sonuçlarının sınıfta PowerPoint aracılığı ile sunulması. 4. Öğrencilere Türkiye haritalarının dağıtılması ve Türkiye'nin kaynaklarına ilişkin edindikleri verileri harita üzerinde, buldukları yerlere işaretlemelerinin istenmesi. 5. Ülkemizde bulunan kaynaklardan şunlar üzerinde özellikle durulması: <i>Madenler:</i> Demir, altın, boksit, çinko, krom, kükürt, toryum, volfram, linyit, doğalgaz, bakır, bor, civa, kaya tuzu, kurşun, mermer, uranyum, taşkömürü, petrol. <i>Tarım Ürünleri:</i> Domates, biber, salatalık, patates, soğan, üzüm, elma, şeftali, kiraz, turunçgiller, kayısı, fındık, ceviz, kestane, muz, incir, antep fıstığı, karpuz, çay, tütün, anason, soya fasulyesi, şeker pancarı, ayçiçeği, zeytin, pamuk, buğday, arpa, pirinç, mısır, nohut, fasulye, kırmızı mercimek. <i>Sanayi Faaliyetleri:</i> Deri, kağıt ürünleri ve basım, maden, orman ürünleri, tekstil, gıda, kimya, makine, otomotiv, toprak ve çimento. 6. Yukarıda sözü edilen kaynakların Türkiye ekonomisine katkısını gösteren tablo ve grafiklerin gruplara dağıtılması ve incelemelerinin istenmesi. 7. Gruplardan bu kaynaklar olmasaydı, yaşamımızda nelerin eksik olacağını hayal etmelerinin ve bunları yazmalarının istenmesi. 8. "Gayri Safi Milli Hasıla" kavramı üzerinde durulması. 9. Öğrencilerin üzerinde çalıştıkları haritaların ve grafiklerin sınıf panosuna asılması. 	

Öyküleştirme: 1. Bir yatırımcının belirlenmesi.

2. . İşletme açmak isteyen bir yatırımcının Türkiye'deki kaynakları ve ekonomik faaliyetleri araştırması.

Anahtar Sorular: 1.Tanıdığınız bir yatırımcı var mı?

2. Bu kişinin özellikleri nelerdir?

3.Sizce bir yatırımcı için gerekli olan bilgi ve beceriler neledir?

4.Bir yatırımcı bunların dışında ne tür özelliklere sahip olmalıdır?

Öğrenci Etkinlikleri: 1.Öğrencilerin tanıdıkları yatırımcılar hakkında bilgi vermesi.

2.Beyin Fırtınası aracılığı ile öğrencilerin bir yatırımcıda bulunması beledikleri bilgi ve becerilerin listelenmesi. Bunların; bir yatırımcı... yapmalı, bir yatırımcı ... bilmeli gibi tanımlara dönüştürülmesi. Böylece öykünün karakterine ilişkin belli başlı özelliklerin ortaya çıkması.

3. Öğrencilerin kafalarındaki yatırımcının resmini çizmeleri, onun kısa bir özgeçmişini yazmaları (adı, doğum günü, aile ilişkileri, hobileri, kişiliği...)

4.Oluşturulan karakterlerin sınıf panosunda sergilenmesi ve her birinin onu oluşturan öğrenc tarafından sınıfa tanıtılması.

Sınıf Düzeni: 4-5 kişilik gruplar

Tüm sınıf

Bireysel

Bireysel

Materyaller: Yazı Tahtası

Resim kağıdı, boya

Pano

Öğrenme Çıktıları: 1.Yatırımcıya ilişkin özelliklerin listelenmesi çalışmanın gelişmesine katkıda bulunacaktır.

2.Bu özelliklerin sınıfta tartışılmasıyla sınıftaki herkes bunları kavramaktadır.

3. Öğrencilerin yatırımcı tipleri çizmeleri.

4.Bu resimlerin sunumu.

Ünitenin başlangıcında öğrencilere tanıdıkları bir yatırımcının olup olmadığı sorulmuştur ve bu soruya yanıt veren öğrencilerden bu kişinin özelliklerinden söz etmeleri istenmiştir.

Ardından öğrencilerden bir yatırımcıda olması gerektiğini düşündükleri özellikleri saymaları istenmiştir ve öğrencilerden gelen yanıtlar tahtaya yazılmıştır. Öğrencilere bu özelliklerden yola çıkarak bir yatırımcı tipi çizmeleri söylenmiştir. Öğrencilerin her biri tarafından çizilmiş olan resimler, çizdikleri yatırımcılara vermiş oldukları isimlerle ve bu yatırımcıların sahip oldukları niteliklerle birlikte, resmi çizen öğrenci tarafından sınıfa tanıtılmıştır. Sınıfta yapılan oylama ile bir erkek öğrenci tarafından çizilmiş olan Ahmet Bey karakteri ünitenin ve dolayısıyla da öykünün karakteri olarak belirlenmiştir.

Öğretmen tarafından getirilmiş olan materyallerden yararlanan öğrenciler Ahmet Bey'in maketini yapmışlardır ve bu maket ünite süresince kalacağı yer olan, sınıf dolabının üstüne yerleştirilmiştir.

Öğretmen, Ahmet Bey'in yeni bir şirket kurmayı düşündüğünü ve bunun için de Türkiye'deki kaynakları ve ekonomik faaliyetleri araştırdığını, ona yardımcı olmaları gerektiğini öğrencilere açıkladıktan sonra, getirdiği dilsiz Türkiye haritalarını sınıfa dağıtmıştır ve öğrencilerden kitaplarından da yararlanarak Türkiye'deki kaynakları ve ekonomik faaliyetleri, harita üzerinde buldukları yere işaretlemelerini söylemiştir. Öğretmen süreç içerisinde öğrencilere gerekli yerlerde yardımcı olmuştur.

Öğrencilerin üzerinde işaretlemelerde buldukları haritalar portfolyolarına konulmuştur.

Öyküleştirme: Öykü kahramanının yatırımcının kuracağı işletmeden önce araştırma yapması.

Anahtar Sorular: 1. Bir yatırımcının yararlanabileceği doğal kaynaklar nelerdir?

2. Türkiye’de bunlardan hangileri mevcuttur?

3. Bu kaynaklardan yararlanılarak yapılan ekonomik faaliyetler nelerdir?

4. Bu kaynaklar olmasaydı yaşamınızda neler eksik olurdu?

5. Ülke yönetiminde olsaydınız hangi kaynakların geliştirilmesine ve bunlarla bağlantılı olarak hangi ekonomik faaliyetlere öncelik tanırdınız? Neden?

Öğrenci Etkinlikleri: 1. Doğal kaynakların çeşitli kaynaklardan (internet, ansiklopedi...) araştırılması.

2. Öğrencilerin grup haline getirilmesi ve Türkiye’de mevcut kaynakların harita üzerinde buldukları yerlere işaretlenmesi.

3. Beyin Fırtınası ile bu kaynaklardan yararlanılarak yapılabilecek ekonomik faaliyetlerin listelenmesi.

4. Elde edilen sonuçların sınıfça tartışılması.

5. Çalışma yaprağı ile bu kaynakların olmaması durumunda yaşanabileceklerin açıklanması.

6. Grupların Türkiye yönetimine geçmeleri halinde hangi ekonomik faaliyetlere öncelik vereceklerini açıklamaları.

Sınıf Düzeni: Bireysel

5-6 kişilik gruplar

Tüm sınıf

Tüm sınıf

Bireysel

5-6 kişilik gruplar

Materyaller: İnternet

Ansiklopedi

Kitap

Harita

Yazı tahtası

Çalışma yaprağı

Öğrenme Çıktıları: Öğrencilerin doğal kaynakları kavramaları.

Türkiye bulunan doğal kaynakların ve bunlardan yararlanılarak yapılan ekonomik faaliyetlerin ilişkilendirilmesi.

Ülke kaynaklarının ve ekonomik faaliyetlerin ülke ekonomisindeki yerinin değerlendirilmesi.

Öğrencilere aşağıdaki sorular sorulmuştur:

- Bir yatırımcının yararlanabileceği doğal kaynaklar nelerdir?
- Türkiye’de bunlardan hangileri mevcuttur?
- Bu kaynaklardan yararlanılarak yapılan ekonomik faaliyetler nelerdir?

Daha önce üzerinde işaretlemeler yaptıkları haritalardan da yararlanan öğrenciler bu sorulara yanıtlar vermiştir.

Beyin fırtınası yoluyla bu kaynaklardan yararlanılarak yapılabilecek ekonomik faaliyetler listelenmiştir.

Bu kaynakların olmaması durumunda nelerle karşılaşılacağı hayal edilmiştir ve öğrenciler düşüncelerini açıklamıştır. Ülke yönetiminde söz sahibi olsalardı, hangi ekonomik faaliyetlere öncelik vereceklerini, gerekçeleriyle birlikte açıklamaları istenmiştir ve buradan yola çıkılarak ve daha önce tahtaya listelenmiş olan ekonomik faaliyetlerden de yararlanılarak, karakter Ahmet Bey'in kuracağı şirketin hangi alanda üretim yapacağı, işletmesini nerede kuracağı ve nelere satış yapacağı konusunda düşünmeleri istenmiştir.

ETKİNLİK II

DERS	SOSYAL BİLGİLER
SINIF	6
YAKLAŞIK SÜRE	40' + 40'
ÖĞRENME ALANI	ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM
ÜNİTE	ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI
TEMEL BECERİLER	Araştırma, eleştirel düşünme, yaratıcılık, tablo ve grafik okuma, basit istatistiki verileri yorumlama, girişimcilik
KAZANIMLAR	Türkiye'nin coğrafi özelliklerini dikkate alarak, yatırım ve pazarlama proje önerileri tasarlar
MATERYALLER	Türkiye Haritası

SÜREÇ

1. Öğrencilere öykünün kahramanının kuracağı işletme için bir yatırım projesi tasarlamasının gerektiğinin açıklanması.
2. Öğrencilerin 5-6 kişilik gruplara ayrılması.
3. Türkiye'deki kaynaklara ve ekonomik faaliyetlere ilişkin olarak daha önce yapmış oldukları araştırmalardan yararlanarak ve Türkiye'nin coğrafi özelliklerini de dikkate alarak, öyküdeki kahramanın nerede, hangi alanda bir yatırım yapmasının uygun olacağını ve üretilen ürünlerin nerelere pazarlanacağını belirlemelerinin istenmesi.
4. Her bir grubun hazırlamış oldukları projeleri sınıfla paylaşımlarının sağlanması.
5. Her bir proje üzerinde tüm sınıfın tartışması.
6. Sınıfta yapılan oylama sonucunda, projelerden birinin öykü kahramanının kuracağı işletmeye yönelik yatırım projesi olarak seçilmesi.

Öyküleştirme: Öykü kahramanının yapmış olduğu araştırmanın sonuçlarından da yararlanarak, yatırım projesi önerileri tasarlaması.

Anahtar Sorular: 1.Bir yatırımcı olsaydınız işletmenizi nerede ve hangi alana yönelik olarak açardınız?

2.Ürettiklerinizi nerelere pazarladınız?

3.Şirketinizin Türkiye ekonomisine katkıları neler olurdu?

Öğrenci Etkinlikleri: 1.Öğrencilerin gruplara ayrılması ve her bir gruptan bir yatırım projesi tasarısı hazırlamalarının istenmesi.

2.Grupların tasarılarını sınıfta sunması.

3.Gruplara ait tasarılarının sınıfça değerlendirilmesi ve ülke ekonomisine katkılarının belirlenmesi.

4.Sınıfça seçilen projenin öykü kahramanının işletme projesi olarak kabul edilmesi.

Sınıf Düzeni: 5-6 kişilik gruplar

5-6 kişilik gruplar

Tüm sınıf

Tüm sınıf

Materyaller: Renkli kağıtlar

Öğrenme Çıktıları: Öğrencilerin daha önce yapmış oldukları araştırmaların sonuçlarından yararlanması.

Yatırım projeleri tasarlamaları.

Yatırım projelerinin değerlendirilmesi.

Öğrencilere öykünün kahramanı Ahmet Bey'in kuracağı işletmeye ilişkin yatırım projesi tasarlayacakları söylenmiştir ve onlara şu sorular sorulmuştur:

- Bir yatırımcı olsaydınız işletmenizi nerede ve hangi alana yönelik olarak açardınız?
- Ürettiklerinizi nerelere pazarlardınız?

Öğrenciler 5-6 kişilik gruplara ayrılmıştır ve her bir gruptan yukarıdaki soruları ve daha önceden yapmış oldukları araştırmaları da dikkate alarak yatırım projeleri tasarlamaları istenmiştir.

Gruplara öğretmen tarafından renkli kartonlar dağıtılarak, tasarılarını bu kağıtlar üzerinde somutlaştırmaları istenmiştir. Grupların hazırlamış olduğu proje önerileri grup sözcüleri aracılığı ile tüm sınıfa sunulmuştur ve bu tasarılar, ülke ekonomisine katkıları açısından sınıfça değerlendirilmiştir.

Sınıfça yapılan oylama sonucunda seçilen proje öykü kahramanının kuracağı işletmenin projesi olarak kabul edilmiştir.

ETKİNLİK III

DERS	SOSYAL BİLGİLER
SINIF	6
YAKLAŞIK SÜRE	40' + 40'
ÖĞRENME ALANI	ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM
ÜNİTE	ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI
TEMEL	Karar verme, eleştirel düşünme
BECERİLER	
KAZANIMLAR	Vatandaşlık sorumluluğu ve ülke ekonomisine katkısı açısından vergi vermenin gereğini ve önemini savunur.
MATERYALLER	Çeşitli faturalar ve verginin önemini anlatan afişler.

SÜREÇ

1. Öyküdeki karakterin kurmuş olduğu işletme sayesinde birkaç yıl sonra vergi rekortmeni olduğunun açıklanması.
2. Sınıfın çeşitli yerlerine vergi vermenin gerekliliğini anlatan afişlerin asılması ve öğrencilere çeşitli faturaların dağıtılması.
3. Öğrencilere bu faturaların ne işe yaradığı sorusunun yöneltilmesi.
4. Alınan yanıtlar doğrultusunda, öykünün karakterin vermiş olduğu vergilerle ülke için neler yapılmış olabileceğinin tartışılması.
5. Öykü karakterinin ne tür vergiler vermiş olabileceğinin ele alınması.
6. Öğrencilerin 5-6 kişilik gruplara ayrılması.
7. Öyküdeki karaktere vergi vererek olumlu bir davranışta bulunmuş olması ve ülke ekonomisine katkısı dolayısıyla tebrik kartlarının hazırlanması.
8. Hazırlanan kartların tüm sınıfla paylaşılması.
9. Kartların sınıf panosunda sergilenmesi.

Öyküleştirme: Öykü kahramanının kurmuş olduğu işletme dolayısıyla vergi vermesinin gerekmesi ve vergi rekortmeni olması.

Anahtar Sorular: 1.Siz ya da aileniz vergi vermekte misiniz?

2.Vergi verilmesi neden gerekmektedir?

3. Devletin vergi almadığı bir ülke hayal edin. Bu ülkede ne tür sorunlar ortaya çıkabilir?

4.Devletin aldığı vergilerle yapmış olduğu yatırımlardan hangilerinden yararlanmaktasınız?

Öğrenci Etkinlikleri: Soru-cevap tekniği ile öğrencilerin vergi konusundaki önbilgilerinin belirlenmesi.

“Devlet vatandaşlarından vergi almak dışında yollara başvurarak da gelir elde edebilir.” cümlesinden yola çıkılarak görüş geliştirme yönteminin uygulanması.

Öğrencilerin bu cümleye ilişkin görüşlerini açıklamaları.

Ülke ekonomisinde verginin önemini gösteren istatistiki verilerin grafikleştirilmesi.

Vergiyle elde edilen gelirler sonucunda yapılan yatırımların ve öğrencilerin bunlardan hangilerinden yararlandıklarının listelenmesi.

Sınıf Düzeni: Tüm sınıf

Tüm sınıf

Tüm sınıf

Bireysel

Tüm sınıf

Materyaller: Soru kartları

Renkli kartonlar

İstatistiki verilerin yazılı olduğu kartonlar

Yazı tahtası

Öğrenme Çıktıları: Vatandaşlık sorumluluklarından biri olan verginin incelenmesi.

Vergi vermenin öneminin kavranması

Vergi vermenin gerekliliğinin savunulması.

Öyküdeki karakter olan Ahmet Bey'in, kurmuş olduğu işletme dolayısıyla vergi verdiği ve vergi rekortmeni olduğunun öğrencilere açıklanmış ve soru-cevap tekniği ile öğrencilerin bu konudaki önbilgilerinin belirlenmesi amacıyla şu soruların yöneltilmiştir:

- Siz ya da aileniz vergi vermekte misiniz?
- Vergi verilmesi neden gereklidir?

Öğrencilerden, devletin vergi almadığı bir ülke hayal etmelerinin istenmiş ve böyle bir ülkede ne tür sorunlarla karşılaşabileceğini düşünmelerinin söylenmiştir.

“Devlet, vatandaşlarından vergi almak dışında yollara başvurarak da gelir elde edebilir.” sözünün tahtaya yazılmıştır. Renkli kartonlara “Tamamen Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum ve Kesinlikle Katılmıyorum” ifadeleri yazılarak, öğrencilerden tahtada yazılı olan düşünce ile ilgili görüşlerinin yansıtan kartonun önünde durmaları ve bu konudaki düşüncelerini açıklamaları istenmiştir.

Ülke ekonomisinde verginin önemini gösteren istatistik veriler PowerPoint aracılığı ile yansıtılmış ve grafikleştirilmiştir. Daha sonra vergiyle elde edilen gelirler sonucunda yapılan yatırımlar listelenmiştir ve bunlar üzerinde konuşulmuştur.

ETKİNLİK IV

DERS SINIF YAKLAŞIK SÜRE ÖĞRENME ALANI ÜNİTE TEMEL BECERİLER KAZANIMLAR MATERYALLER	SOSYAL BİLGİLER 6 40' + 40' ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI Araştırma, eleştirel düşünme Ekonominin gelişmesine katkısı olan kurum ve kuruluşları tanır. Renkli kartonlar.
SÜREÇ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Öykünün kahramanın çeşitli kurumlarla (meslek odaları, ticaret odası...) işbirliği içerisinde olduğunu belirtmesi. 2. Bu kurumların hangileri olabileceğinin araştırılmasının istenmesi. 3. Öğrencilerin topladıkları bilgileri sınıfta paylaşımlarının sağlanması. 4. Sınıfta 5-6 kişilik grupların oluşturulması. 5. Gruplara renkli kartonların dağıtılması ve bu kurum ve kuruluşlara yönelik semboller oluşturmalarının istenmesi. 6. Grupların oluşturduğu sembollerin tüm sınıfla paylaşılması. 7. Ortaya çıkan ürünlerin sınıf panosunda sergilenmesi. 	

Öyküleştirme: Yatırımcının ekonominin gelişmesine katkısı olan çeşitli kuruluşlarla (Ticaret Odası...) işbirliği içerisinde girmesi.

Anahtar Sorular: 1.Bir yatırımcı hangi kurumlarla bağlantı içerisinde olmalıdır?

2.Bu kurumların ülke ekonomisine katkıları nelerdir?

Öğrenci Etkinlikleri: 1.Öğrencilerin ülke ekonomisine katkısı olan kurum ve kuruluşları çeşitli kaynaklardan (internet, kitaplar...) araştırmaları.

2.Kendilerini bir yatırımcı olarak hayal ederek bunlarla ilişkilerini değerlendirmeleri.

3.Beyin Fırtınası ile bu kurumların ülke ekonomisine katkılarının listelenmesi.

4.Ortaya çıkan verilerin sınıfça tartışılması.

Sınıf Düzeni: Bireysel

Bireysel

Tüm sınıf

Tüm sınıf

Materyaller: İnternet

Kitaplar

Yazı Tahtası

Öğrenme Çıktıları: Ekonominin gelişmesine katkısı olan kurum ve kuruluşların tanınması

Öğretmen, öykünün kahramanı olan Ahmet Bey'in kurmuş olduğu şirketin çeşitli kuruluşlarla işbirliği içerisinde gireceğinden söz etmiş ve şu soruyu öğrencilere yöneltmiştir:

- Bir yatırımcı hangi kurumlarla bağlantı içerisinde olmalıdır?

Öğrencilerin ülke ekonomisine katkısı olan kurum ve kuruluşları çeşitli kaynaklardan (kitaplar, internet...) araştırmalarının ardından, öğrencilerden alınan yanıtlar doğrultusunda Ahmet Bey'in Ticaret Odası ile işbirliğine girebileceğine karar verilmiştir.

Öğrencilerden kendilerinin birer yatırımcı olduklarını hayal etmeleri ve bu kurum ve kuruluşlarla ne tür bağlantılarının olabileceğini, kurumlarla ilgili olarak yapmış oldukları araştırmalardan yararlanarak düşünceleri istenmiştir. Gönüllü öğrencilerin düşüncelerini tüm sınıfla paylaşmalarının sağlanmış ve bunlar üzerinde konuşulmuştur.

Öğretmen tarafından öğrencilere şu soru sorulmuştur?

- Bu kurumların ülke ekonomisine katkıları nelerdir?

Beyin Fırtınası tekniğinden yararlanılarak bu kurumların ülke ekonomisine katkıları listelenerek tahtaya yazılmıştır. Sonuçta ortaya çıkanlar tüm sınıfta tartışılarak derse son verilmiştir.

Bu ders sonunda öğrenciler ekonominin gelişmesine katkısı olan kurum ve kuruluşları tanımışlardır.

ETKİNLİK V

DERS	SOSYAL BİLGİLER
SINIF	6
YAKLAŞIK SÜRE	40' + 40'
ÖĞRENME ALANI	ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM
ÜNİTE	ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI
TEMEL	Araştırma, eleştirel düşünme
BECERİLER	
KAZANIMLAR	Doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin insan yaşamına etkilerini tartışır.
MATERYALLER	Yazı tahtası Renkli kartonlar Afişler

SÜREÇ

1. Öğrencilere öyküdeki karakterin işletmesini açtığı yerin çevresinin bir süre sonra kirlendiğinin çünkü çevredeki diğer işletmelerin atıklarını buralara boşalttıklarının açıklanması.
2. Öyküdeki karakterin bundan rahatsızlık duyduğunun ve buna karşı bir kampanya başlatma girişiminde bulunduğu belirtilmesi.
3. Akarsuların, ormanların, yer altı ve yerüstü zenginliklerinin yok olması durumunda nasıl bir yaşamla karşı karşıya olacaklarını hayal etmelerinin istenmesi.
4. Buradan yola çıkarak, doğal kaynakların kullanımına ilişkin yapılacak bir kampanyada nelerin vurgulanmasının daha doğru olabileceğinin tartışılması.
5. Öğrencilerin 5-6 kişilik gruplara ayrılması.
6. Gruplardan bu kampanyaya yardım amacıyla birer afiş hazırlamalarının istenmesi.
7. Hazırlanan afişlerin sınıf panosunda sergilenmesi.

Öyküleştirme: Öykünün karakterinin kurmuş olduğu işletmenin atıklarının çevreye zarar vermesi.

Anahtar Sorular: 1. Doğal kaynakların kullanımında nelere dikkat edilmelidir?

2.Mevcut doğal kaynakların tamamını biz kullanırsak, gelecekteki nesiller nasıl bir dünya ile karşılaşabilirler?

3.Kaynakların bilinçsizce kullanılmaması için ne tür önlemler alınmalı?

Öğrenci Etkinlikleri: Soru-cevap tekniği yardımıyla doğal kaynakların kullanımında dikkate alınması gereken öğeler sıralanır ve bunlar öğretmen tarafından tahtaya yazılır.

Öğrencilerin mevcut kaynakların tükenmesi durumunda ortaya çıkabilecek durumları gruplar halinde tartışmaları ve vardıkları sonucu grup sözcüsü aracılığı ile sınıfla tartışmaları.

Öyküdeki karakterin kurmuş olduğu işletmenin çevreye verdiği zararların önlenmesi için bir kampanya düzenlenmesi.

Sınıf Düzeni: Tüm sınıf

5-6 kişilik gruplar

5-6 kişilik gruplar

Materyaller: Yazı tahtası

Renkli kartonlar

Afişler

Öğrenme Çıktıları: Doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesi durumunda karşılaşılabilecek sorunları kavrama.

Çevre sorunlarına duyarlı olma.

Sorumluluk sahibi bir birey olarak üzerine düşen görevleri yerine getirme ve olumsuz durumları engellemeye yönelik hareket etme.

Öykünün kahramanı Ahmet Bey'in kurmuş olduğu işletmenin atıklarının çevreye zarar verdiği açıklanmış öğrencilere şu sorular sorulmuştur:

- Doğal kaynakların kullanımında nelere dikkat edilmelidir?
- Mevcut doğal kaynakların tamamını biz kullanırsak, gelecekteki nesiller nasıl bir dünya ile karşılaşabilirler?
- Kaynakların bilinçsizce kullanılmaması için ne tür önlemler alınmalı?

Soru-cevap tekniği yardımıyla doğal kaynakların kullanımında dikkate alınması gereken öğeler sıralanmış ve bunlar öğretmen tarafından tahtaya yazılmıştır. Öğrenciler 5-6 kişilik gruplara ayrılmıştır ve mevcut kaynakların tükenmesi durumunda ortaya çıkabilecek durumları tartışmış ve ardından belirlenen grup sözcüleri aracılığı her grup kendi vardığı sonuçları tüm sınıfla paylaşmıştır.

Öyküdeki karakterin kurmuş olduğu işletmenin çevreye verdiği zararların önlenmesi için bir kampanya düzenlenmesine karar verilmiştir. Öğretmen tarafından sınıfa getirilmiş olan renkli kartonlar gruplara dağıtılmış ve bu kampanya için birer afiş hazırlamaları istenmiştir. Gruplar afişlerini hazırlarken öğretmen onlar arasında dolaşmış ve gerekli yerlerde onlara yardımcı olmuştur.

Her grup, grup sözcüsü aracılığı ile çalışmasını tüm sınıfla paylaşmış ve çalışma sonrasında öğrencilerin hazırladıkları afişler sınıf panosunda sergilenmiştir.

ETKİNLİK VI

DERS	SOSYAL BİLGİLER
SINIF	6
YAKLAŞIK SÜRE	40' + 40'
ÖĞRENME ALANI	ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM
ÜNİTE	ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI
TEMEL BECERİLER	Araştırma, eleştirel düşünme, yaratıcılık
KAZANIMLAR	Nitelikli insan gücünün Türkiye ekonomisinin gelişmesindeki rolünü değerlendirir.
MATERYALLER	Bilgisayar Meslek kartları Yazı tahtası

SÜREÇ

1. Öykünün kahramanının kurmuş olduğu işletme için yeni elemanlara gerek duyduğunun belirtilmesi.
2. Beyin Fırtınası aracılığı ile, bu işletmede çalışması gerekenlerin ne tür niteliklere sahip olmaları gerektiğinin listelenmesi.
3. Listede yer alan nitelikler doğrultusunda öğrencilerden iş ilanları hazırlamalarının istenmesi.
4. Hazırlanan iş ilanlarından aranan niteliklerin gerekçelerinin açıklanmasının istenmesi.
5. “ Hangi meslekte olursa olsun, çalışan herkesin üniversite mezunu olması gereklidir.” sözünün tahtaya yazılması.
6. Sınıfın belirli köşelerine üzerlerinde “Katılıyorum”, “Kesinlikle Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum”, “Kesinlikle Katılmıyorum” yazılı levhaların asılması.
7. Öğrencilerden tahtada yazılı söze yönelik görüşlerini belirten levhanın önüne geçmelerinin istenmesi.
8. Böylece oluşan beş gruptan görüşlerini açıklamalarının istenmesi.
9. Tartışma sırasında görüşü değişenlerin yerlerini değiştirebileceklerinin belirtilmesi.
10. Tartışma sonunda, öyküdeki karakterin işletmesinde çalışacak nitelikli kişilerin bu işletmeye ve genel anlamda Türkiye ekonomisine katkılarının neler olabileceği sorusunun yöneltilmesi.
11. Alınan yanıtlardan sonra, öğretmen tarafından nitelikli insan gücünün öneminin ve Türkiye ekonomisine katkılarının vurgulanması.

Öyküleştirme: Öyküdeki karakterin kurmuş olduğu işletmede çalışacak yeni elemanlara gerek duyulması ve iş ilanlarının verilmesi.

Anahtar Sorular: 1.Bir iş yerinin başarılı olabilmesi için, orada çalışanlarda hangi özelliklerin bulunması gerekir?

2.Öyküdeki kahramanın işletmesine alınacak elemanlarda hangi özellikler bulunmalıdır? Neden?

3.Tüm işletmelerde bu tür olumlu özelliklere sahip kişiler çalışıyor olsaydı, Türkiye ekonomisi ne durumda olurdu?

Öğrenci Etkinlikleri: İnternette eleman arayan işletmelerin vermiş oldukları ilanlarının bulunması ve incelenmesi.

Elemanlarda aranan özelliklerin listelenmesi ve bu özelliklerle mesleklerin ilişkilendirilmesi.

Buradan yola çıkılarak, öyküdeki karakterin açmış olduğu işletmede çalışabilecek elemanların niteliklerinin belirlenmesi ve tahtaya yazılması.

Belirlenen özelliklere sahip kişilerin çalıştığı kurumların Türkiye ekonomisine ne gibi katkılarının olacağını sınıfça tartışılması.

Sınıf Düzeni: 5-6 kişilik gruplar

5-6 kişilik gruplar

Tüm sınıf

Tüm sınıf

Materyaller: Bilgisayar

Meslek kartları

Yazı tahtası

Öğrenme Çıktıları: Nitelikli iş gücünün önemini kavrama.

Mesleklerle, o meslek için gereken nitelikleri eşleştirme.

Nitelikli iş gücünün Türkiye ekonomisine katkısını değerlendirme.

Öğretmen tarafından, öğrencilere öykünün karakteri Ahmet Bey'in kurmuş olduğu işletmede çalışacak yeni elemanlara gerek duyduğu söylenmiştir.

Öğretmen internetten eleman arayan şirketlerin vermiş oldukları ilanları sınıfa getirmiştir ve bunlar öğrencilerce incelenmiştir. Bir iş yerinin başarılı olabilmesi için, orada çalışanlarda bulunması gereken özellikler üzerinde tartışılmıştır.

Nitelikli iş gücü kavramı üzerinde konuşmuş ve Ahmet Bey'in işletmesine alınacak elemanlarda hangi özelliklerin bulunması gerektiği üzerinde durulmuştur. Öğrenciler 5-6 kişilik gruplara ayrılmış ve gruplara meslek kartları dağıtılmıştır. Bu kartlarda yer alan meslekler ile bu mesleklerde çalışanlarda bulunması gereken niteliklerin eşleştirilmesi istenmiştir.

Belirlenen özelliklere sahip kişilerin çalıştığı kurumların Türkiye ekonomisine katkılarının neler olduğu üzerinde konuşulmuştur ve nitelikli insan gücünün önemi üzerine tartışılmıştır.

ETKİNLİK VII

DERS	SOSYAL BİLGİLER
SINIF	6
YAKLAŞIK SÜRE	40' + 40'
ÖĞRENME ALANI	ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM
ÜNİTE	ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI
TEMEL	Araştırma, eleştirel düşünme, yaratıcılık
BECERİLER	
KAZANIMLAR	İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim, beceri ve kişilik özelliklerini araştırır.
MATERYALLER	Not kağıdı Gazete

SÜREÇ

1. Öğrencilere, öyküdeki kahramanın işletmesinde kendilerine de yer vermeyi planladığının ancak onların gelecekte hangi mesleği seçmeyi düşündüklerini merak ettiğinin söylenmesi.
2. Öğrencilerden gelecekte seçmeyi düşündükleri meslek ile ilgili bir araştırma yapmalarının ve bu meslekte çalışan biri ile bir görüşme yapmalarının istenmesi.
3. Görüşmeden önce görüşme yapılacak kişiden randevu alınması ve sorulacak soruların hazırlanması gerektiğinin açıklanması.
4. Öğrencilerin yaptıkları araştırmalar ve görüşme sonucunda elde ettikleri bilgilerden yararlanarak seçmeyi düşündükleri meslek için gerekli olan eğitim, beceri ve kişilik özelliklerini yazmaları ve bir tablo oluşturmaları.
5. Oluşturdukları tablodaki maddelerde kendilerinde var olanları işaretlemeleri.
6. Öğrencilerin seçmeyi düşündükleri mesleği, yaptıkları araştırmalar ve görüşme sonucunda elde ettikleri bilgileri ve oluşturdukları tabloyu tüm sınıfla paylaşmaları.

Öyküleştirme: Öykünün karakterinin sınıftaki öğrencilerle onların gelecekte kendi işletmesinde çalışabilme durumları hakkında sohbet etmesi.

Anahtar Sorular: 1.Gelecekte hangi mesleği seçmeyi düşünmektесiniz
2.Bu meslek için gerekli özellikler nelerdir?
3.Siz bu özelliklere sahip misiniz?

Öğrenci Etkinlikleri: Öğrencilerin seçmek istedikleri mesleği yapan bir tanıdıkları ile görüşmeleri ve ondan meslek hakkında bilgi edinmeleri (hangi okulu bitirmiş, neler yapmakta, mesleğinin hoşlandığı ve hoşlanmadığı yönleri...).

Gazetelerdeki iş ilanlarından bu meslekte çalışacak olanlarda aranan özellikleri belirlemeleri ve bunlardan kendilerinde olanları işaretlemeleri.

Sınıf Düzeni: Bireysel

Bireysel

Materyaller: Not kağıdı

Gazete

Öğrenme Çıktıları: Belirli mesleklerde çalışanların sahip olmaları gereken özellikleri araştırma.

Seçtiği meslekte çalışanların sahip olmaları gereken özelliklerle kendi özelliklerini karşılaştırma.

Öyküdeki karakter Ahmet Bey öğrencilerle sohbet etmiştir ve onlara şu soruları sormuştur:

- Gelecekte hangi mesleği seçmeyi düşünmektесiniz?
- Bu meslek için gerekli özellikler nelerdir?
- Siz bu özelliklere sahip misiniz?

Öğrencilerden ileride seçmeyi düşündükleri meslek üzerinde araştırma yapmaları ve bu mesleği yapmakta olan biri ile görüşerek ondan bu meslekle ilgili bilgiler alması istenmiştir.

Öğrenciler yaptıkları görüşmeler sonucunda elde etmiş oldukları bilgiler tüm sınıfla paylaşmıştır.

Daha sonra, öğrencilere gazetelerdeki iş ilanlarından seçmeyi düşündükleri meslek ile ilgili iş ilanlarını incelemelerini ve aranan elemanlarda istenen özellikleri belirlemeleri söylenmiştir. Ardından da bu özelliklerden kendilerinde var olanları işaretlemeleri ve gelecekte bu yönde neler yapmaları gerektiğine dair bir plan yapmaları istenmiştir.

<i>Öyküleştirme</i>	<i>Anahtar Sorular</i>	<i>Öğrenci Etkinlikleri</i>	Sını f Dü zen i	Materya ller	Öğre nme Çıktı ları
Öyküdeki karakterin yaşadıklarının incelenmesi.	Kahramanımız neler yaşadı?	Ünite süresince ortaya konmuş olan ürünlerin sergilenmesi.	Tüm sınıf	Ünite süresince yapılanlar.	Ünitenin değerlendirilmesi.

Ünite sonunda öyküdeki karakter Ahmet Bey'in neler yaşamış olduğu özetlenerek, ünitenin genel değerlendirilmesi yapılmıştır.

KONTROL GRUBUNDA UYGULANMIŞ OLAN ETKİNLİKLER

ETKİNLİK I

<p>DERS</p> <p>SINIF</p> <p>YAKLAŞIK SÜRE</p> <p>ÖĞRENME ALANI</p> <p>ÜNİTE</p> <p>TEMEL</p> <p>BECERİLER</p> <p>KAZANIMLAR</p>	<p>SOSYAL BİLGİLER</p> <p>6</p> <p>40' + 40'</p> <p>ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM</p> <p>ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI</p> <p>Araştırma, girişimcilik</p> <p>Ülkemizin kaynaklarıyla ekonomik faaliyetleri ilişkilendirerek bunların ülke ekonomisindeki yerini ve önemini değerlendirir.</p>
<p>SÜREÇ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Öğretmenin Türkiye’de yer alan kaynakları buldukları bölgelerle birlikte açıklaması. 2. Bu kaynaklardan yararlanılarak ne tür ekonomik faaliyetlerin yapılabileceği sorusunun yöneltilmesi. 3. Öğrencilerden alınan yanıtlardan da yola çıkılarak ülkemizdeki ekonomik faaliyetlerin ortaya konması. 4. Öğretmenin öğrencilerden bu ekonomik faaliyetlerin ülkemiz için önemini araştırmalarını istemesi. 5. Ülkemizde yer alan kaynakların, ekonomik faaliyetlerin ve bunların ülke ekonomisindeki yerinin tartışılması. 	

Öğretmen ders kitabından da yararlanarak ülkemizde yer alan kaynakları ve bunların hangi bölgelerde nasıl bir dağılım gösterdiğini açıklamış ve bu sırada öğrencilerin önbilgilerini de yoklamak amacıyla, “Bizim yaşadığımız çevrede bu kaynaklardan hangileri bulunmaktadır?”, “Bunlar bizim ne işimize yaramaktadır?” gibi çeşitli sorular yöneltmiştir. Ardından bu kaynakların hangi ekonomik faaliyetlerin yapılmasında kullanıldığı sorusu yöneltmiştir. Önce, yakın çevreden yola çıkılarak, ülkemiz üzerindeki kaynaklar ile bunlardan yararlanılarak yapılan ekonomik faaliyetler ilişkilendirilmiştir. Öğretmen öğrencilerden bu ekonomik faaliyetlerin ülkemiz için öneminin ne olduğunu araştırmalarını istemiştir ve bu konuyu araştırırken velilerinden de yardım alabileceklerini belirtmiştir. Öğrencilerin elde ettikleri bilgilerin sınıfla paylaşmalarının ardından, bu konu sınıfta tartışılmıştır.

ETKİNLİK II

DERS SINIF YAKLAŞIK SÜRE ÖĞRENME ALANI ÜNİTE TEMEL BECERİLER KAZANIMLAR	SOSYAL BİLGİLER 6 40' + 40' ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI Araştırma, eleştirel düşünme, yaratıcılık Türkiye'nin coğrafi özelliklerini dikkate alarak, yatırım ve pazarlama proje önerileri tasarlar
<p style="text-align: center;">SÜREÇ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Türkiye'nin coğrafi özelliklerinin (yeryüzü şekilleri, iklim, yerüstü ve yer altı kaynakları...) öğretmen tarafından kısaca açıklanması. 2. Öğrenci çalışma kitabında kitabında yer alan ve proje hazırlama aşamalarının yer aldığı etkinlik izlenerek öğrencilerin burada yer alan sorulara yanıt vermelerinin istenmesi. 3. Gönüllü öğrencilerin sorulara verdikleri yanıtları sınıfla paylaşmaları. 	

Dersin başlangıcında Türkiye'nin coğrafi özellikleri öğretmen tarafından kısaca ele alınmış ve bu derste bir proje önerisi tasarlayacaklarının öğrencilere belirtilmiştir. Öğrenci çalışma kitabında yer alan ve bir projenin tasarlanmasında izlenmesi gereken aşamaların yazılmış olduğu etkinliğin yapılacağı söylenmiştir. Bireysel olarak yapılan bu etkinlikte öğrencilerin kitaplarından yararlanabilecekleri açıklanmıştır. Gönüllü öğrenciler, çalışma kitaplarında yer alan, proje ile ilgili sorulara vermiş oldukları yanıtları sınıfla paylaşmışlardır.

ETKİNLİK III

DERS SINIF YAKLAŞIK SÜRE ÖĞRENME ALANI ÜNİTE TEMEL BECERİLER KAZANIMLAR	SOSYAL BİLGİLER 6 40' + 40' ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI Araştırma, eleştirel düşünme Vatandaşlık sorumluluğu ve ülke ekonomisine katkısı açısından vergi vermenin gereğini ve önemini savunur.
SÜREÇ <ol style="list-style-type: none"> 1. Ders kitabından konu ile ilgili bölümün okunması. 2. Ders kitabındaki ilgili bölümden yola çıkılarak, fiş almanın neden gerekli olabileceğinin öğrencilere sorulması. 3. Anne, babalarının ne tür vergiler verdiklerini sormalarının ve aldıkları yanıtları defterlerine yazmalarının istenmesi. 4. Öğrenci çalışma kitabında konu ile ilgili olarak yer alan soruların yanıtlanması. 5. Alınan yanıtların ders kitabındaki bölümden de yararlanılarak değerlendirilmesi. 	

Dersin başlangıcında öğretmen vergi vermenin bir vatandaşlık görevi olduğunu belirtmiştir ve alışverişler sonrasında alınan fişlerin vergi olarak devlete geri döndüğünü ve bunun da ülke ekonomisine katkıda bulunduğunu açıklamıştır. Öğrencilere alışveriş yaptıktan sonra fiş alıp almadıklarını sorarak onların bu konuya ilişkin görüşlerini almıştır. Ders kitabında konuyla ilgili olarak yer alan bölümü okumalarını istemiştir. Bu metinden yola çıkarak, fiş almanın neden gerekli olduğunu öğrencilere sorarak, sınıfta konunun tartışılmasını sağlamıştır. Öğrencilerden anne ve babalarının ne tür vergiler verdiklerini onlara sorarak öğrenmelerini istemiştir. Öğrenci çalışma kitabında konu ile ilgili olarak yer alan sorular yanıtlanmıştır.

ETKİNLİK IV

DERS SINIF YAKLAŞIK SÜRE ÖĞRENME ALANI ÜNİTE TEMEL BECERİLER KAZANIMLAR	SOSYAL BİLGİLER 6 40' + 40' ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI Araştırma, eleştirel düşünme Ekonominin gelişmesine katkısı olan kurum ve kuruluşları tanıtır.
SÜREÇ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ekonominin gelişmesine katkısı olan kurum ve kuruluşların neler olduğunu sorulması. 2. Ders kitabından ilgili bölümün okunması. 3. Ders kitabındaki metin hakkında sınıfta konuşulması. 4. Öğrenci çalışma kitabında yer alan alıştırmaların yapılması. 	

Dersin başlangıcında, öğretmen tarafından, öğrencilere ekonominin gelişmesine katkısı olan kurum ve kuruluşların neler olduğunu bilip bilmedikleri sorulmuştur. Öğrencilerden gelen yanıtların ardından ders kitabında bu konuyla ilgili olan bölüm birkaç öğrenciye okutulmuş ve kitapta yazılı olanlar üzerine bir süre konuşulmuştur. Öğrencilerden çalışma kitaplarında yer alan alıştırmaları yapmaları istenmiş ve yanıtlar sınıfta değerlendirilerek doğru yanıtların ortaya konmasına çalışılmıştır.

ETKİNLİK V

DERS SINIF YAKLAŞIK SÜRE ÖĞRENME ALANI ÜNİTE TEMEL BECERİLER KAZANIMLAR	SOSYAL BİLGİLER 6 40' + 40' ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI Araştırma, eleştirel düşünme Doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin insan yaşamına etkilerini tartışır.
SÜREÇ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Öğrencilere doğal yaşam hakkında neler bildiklerinin sorulması. 2. Gelecekte dünyanın nasıl bir sonla karşılaşabileceğini anlatan resimlerin gösterilmesi. 3. Resimler hakkında konuşulması. 4. Ders kitabından konu ile ilgili bölümün okutulması. 5. Öğrenci çalışma kitabında yer alan alıştırmaların yapılması. 	

Dersin başlangıcında, öğretmen tarafından, öğrencilere doğal yaşam hakkında neler bildikleri sorulmuştur. Doğal yaşamın insanlar tarafından bilinçsizce tüketildiği ve bu gidişle gelecek nesillere yaşayabilecekleri sağlıklı bir dünyanın kalmayacağı belirtilmiştir. Öğretmen dünyayı nasıl bir felaketin beklediğini anlatan resimleri öğrencilere göstermiş ve resimler üzerine konuşulmuştur. Ders kitabında bu konuyla ilgili olan bölüm birkaç öğrenciye okutulmuş ve kitapta yazılı olanlar üzerine bir süre konuşulmuştur. Öğrencilerden çalışma kitaplarında yer alan alıştırmaları yapmaları istenmiş ve yanıtlar sınıfta değerlendirilerek doğru yanıtların ortaya konmasına çalışılmıştır.

ETKİNLİK VI

DERS	SOSYAL BİLGİLER
SINIF	6
YAKLAŞIK SÜRE	40' + 40'
ÖĞRENME ALANI	ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM
ÜNİTE	ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI
TEMEL	Araştırma, eleştirel düşünme
BECERİLER	
KAZANIMLAR	Nitelikli insan gücünün Türkiye ekonomisinin gelişmesindeki rolünü değerlendirir.
<p>SÜREÇ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nitelikli insan gücü kelimesinin anlamının tartışılması. 2. Öğrencilere iş arayan bir yakınlarının olup olmadığının sorulması. 3. İş arayanların nerelere başvurduklarını bilip bilmediklerinin sorulması. 4. Nitelikli bir çalışan da ne tür özelliklerin bulunması gerektiği konusunun tartışılması. 5. Öğrenci çalışma kitabında konu ile ilgili etkinliğin yapılması. 	

Dersin başlangıcında nitelikli insan gücü kelimesinin ne anlam geldiği tartışılmıştır. Öğrencilere iş arayan bir yakınlarının bulunup bulunmadığı ve iş arayan kişilerin nerelere başvurduklarını bilip bilmedikleri soruları yöneltilmiştir. Alınan yanıtlar doğrultusunda nitelikli bir çalışan da ne tür özelliklerin bulunması gerektiği üzerine sınıfça tartışılmıştır. Daha sonra, öğrenci çalışma kitabında konu ile ilgili olarak yer alan etkinlik sınıfta yapılmıştır. Öğrencilerin buradaki sorulara vermiş oldukları yanıtlar sınıfta değerlendirilmiştir.

ETKİNLİK VII

DERS SINIF YAKLAŞIK SÜRE ÖĞRENME ALANI ÜNİTE TEMEL BECERİLER KAZANIMLAR	SOSYAL BİLGİLER 6 40' + 40' ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM ÜLKEMİZİN KAYNAKLARI Araştırma, eleştirel düşünme İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim, beceri ve kişilik özelliklerini araştırır.
SÜREÇ	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Öğrencilere gelecekte ne olmayı planladıkları sorusunun yöneltilmesi. 2. Bu soruya verdikleri yanıt doğrultusunda öğrenci çalışma kitabında konu ile ilgili olarak yer alan, “Meslek Seçimi” adlı etkinliğin yapılması. 3. Öğrencilerden seçmeyi planladıkları meslek ile ilgili araştırma yapmalarının ve elde ettikleri sonuçları bir kağıda yazmalarının istenmesi. 4. Öğrencilerin yapmış oldukları araştırma sonuçlarının sınıfta tartışılması. 	

Öğrencilere gelecekte ne olmayı planladıkları sorusu yöneltilmiştir ve bu soruya verdikleri yanıt doğrultusunda öğrenci çalışma kitabında konu ile ilgili olarak yer alan, “Meslek Seçimi” adlı etkinliği yapmaları söylenmiştir. Öğrencilerden seçmeyi planladıkları meslek ile ilgili araştırma yapmaları ve elde ettikleri sonuçları bir kağıda yazmaları istenmiştir. Öğrencilerin yapmış oldukları araştırma sonuçları sınıfça tartışılmıştır.

Ünite sonunda öğrenci çalışma kitabında ünite ile ilgili olarak yer alan ve ünitedeki tüm konuları kapsayan bulmaca öğrenciler tarafından yapılmış ve sorulara verdikleri yanıtlar sınıfta değerlendirilmiştir.

EK 3

KAZANIMLARA AİT ÖNTEST VE SONTEST SONUÇLARI

Deney ve Kontrol Gruplarının Birinci Kazanıma Yönelik Öntest Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Deney	21	7,62	3,81	40	.546	.588
Kontrol	21	7,00	3,52			

p< 0,05

Deney ve Kontrol Gruplarının İkinci Kazanıma Yönelik Öntest Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Deney	21	2,09	2,70	40	1,494	.143
Kontrol	21	1,00	2,00			

p< 0,05

Deney ve Kontrol Gruplarının Üçüncü Kazanıma Yönelik Öntest Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Deney	21	1,09	1,51	40	,676	.503
Kontrol	21	,81	1,21			

p< 0,05

Deney ve Kontrol Gruplarının Dördüncü Kazanıma Yönelik Öntest Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Deney	21	,95	1,93	40	1,430	.160
Kontrol	21	,28	,90			

p< 0,05

Deney ve Kontrol Gruplarının Beşinci Kazanıma Yönelik Öntest Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Deney	21	,38	,97	40	1,79	.080
Kontrol	21	,00	,00			

p< 0,05

Deney ve Kontrol Gruplarının Altıncı Kazanıma Yönelik Öntest Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Deney	21	,86	1,01	40	-,606	.548
Kontrol	21	1,04	1,02			

p< 0,05

Deney ve Kontrol Gruplarının Yedinci Kazanıma Yönelik Öntest Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Deney	21	,86	1,01	40	-,606	.548
Kontrol	21	1,04	1,02			

p< 0,0

Deney ve Kontrol Gruplarının Birinci Kazanıma Yönelik Sontest Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Deney	21	29,33	11,20	40	6,03	,000
Kontrol	21	13,42	4,50			

p< 0,05

Deney ve Kontrol Gruplarının İkinci Kazanıma Yönelik Sontest Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Deney	21	11,05	5,27	40	5,87	,000
Kontrol	21	3,28	2,98			

p< 0,05

Deney ve Kontrol Gruplarının Üçüncü Kazanıma Yönelik Sontest Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Deney	21	9,28	7,51	40	4,52	,000
Kontrol	21	1,57	2,16			

p< 0,05

Deney ve Kontrol Gruplarının Dördüncü Kazanıma Yönelik Sontest Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Deney	21	7,52	3,83	40	5,317	,000
Kontrol	21	2,57	1,89			

p< 0,05

Deney ve Kontrol Gruplarının Beşinci Kazanıma Yönelik Sontest Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Deney	21	1,04	1,02	40	12,159	,000
Kontrol	21	,85	1,01			

p< 0,05

Deney ve Kontrol Gruplarının Altıncı Kazanıma Yönelik Sontest Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Deney	21	3,04	1,02	40	5,38	,000
Kontrol	21	1,43	,92			

p< 0,05

Deney ve Kontrol Gruplarının Yedinci Kazanıma Yönelik Sontest Sonuçları

Grup	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Deney	21	3,04	1,02	40	5,38	,000
Kontrol	21	1,43	,92			

p< 0,05

ÖZGEÇMİŞ

Adı-Soyadı	E. Özlem YİĞİT
Doğum Yeri ve Yılı	Çankırı- 31.07.1979
Sürekli Adresi	Abant İzzet Baysal Üniversitesi Gököy Kampüsü Eğitim Fakültesi Gököy/BOLU
Yabancı Dili	İngilizce
İlköğretim	Çankırı Güneş İlkokulu 1990
Ortaöğretim	Çankırı Anadolu Lisesi 1997
Lisans	Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Programı 2004
Yüksek Lisans	Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı 2007
Çalışma Hayatı	Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi, 2005